

АВ 2498

Контрольный экземпляр

АҖШЬАФЫРА

Иоанн
и Кынтә Ажәабжь
Бзиа

Хара иҥақуиу
Иисус Христос
Иажэабжь Бзиа Иоани ишаницаз
еиҥш

Ашеқудыжырта «Алашара»
Ақуа
1990

АЛАГАЛАЖӘЛ*

Абиблиа (Аөыра-Цкьа, Аицәа Иажәа) шыакугылоуп Иисус Христос динанза Уриа бызшәала иөыз најәзахьоу Ауаснати Иара даныңсы ашьтахь Бырзеи бызшәала иөыз Иөыцу Ауаснати рыла. Ауаснат Ғыц алагонт Иисус Христос иңста-заарен ицарен зныңшуа аңшыаөыракуа ңшыба рыла. Иара дани инаркны иңхьазоуп хаамта ашыкусҗхьазара.

Абиблиа ишыненбакьу, ма хута-хутала 1978-тәи ашыкус анцәамтазы иркыңхьхьсит 1660 бызшәала, даеакала наххәо-зар, аөыра змоу адунси абызшәакуа зегьы рзы егыагымхо абызшәакуа рыла. Антагакуен атиражи рыла уи актәи атың ааннакьлонт.

Хара хазкунту адырракуа ишырхәо ала, нахьа уажәраан-за аңсышәала икыңхьхьуп аңшыаөыракуа ңшыба: 1912 шыку-сазы тыжьрак идуу аформат /31 x 45 см./ змоуи тыжьрак ихучу аформат /19 x 28 см./ змоуи.

Аңсышәала ари антага Ғыц акрызцазк'уа культуратә хтысуп настыи иөыцу лагалоуп аңсуа литературазы.

Ари атыжьра ңшыәоуп. Уи рытахонт абызшәадырмәцәа, атеологцәа, нара убас, уи назәлымхау. Астили, абызшәен, ишыкатәкьоу антагарен, аорфографисен ухәа убас иц. ирәкны азгуатаракуа шхаулакь, Ғыц ентадыжьхонт.

---

*Ентагәоуп аөымта хаҗа астили апунктуацисен, цьарак-өыцьярак рыда, ишыказ иныкьны.

Иоанн икһытэ Ажэабжь Бэна

Актэи ахы

1. Аханатэ икан Ажэа, уи Ажэа Анцэа иҗы икан; уи Ажэа Ниэан.
2. Уи аханатэ Анцэа иҗы икан.
3. Зегьы Уи ала икалент, Уи ада акгыы зыкамлент икалаз.
4. Уи аҗстазаара алаи, аҗстазаарагы ауаа рзы лашаран.
5. Алашарагы алашыцараҗы илашонт, алашыцарагы уи изахамтэент.
6. Даант ауаҗы, Анцэа икһытэ иашыҗыз, уи ихьзыи Иоанн.
7. Шахатра иуырц даант уи, Алашара шахатра азиури, зегьы уи ила агурагара роуразы.
8. Уи длашарамызт, аха даант Алашара дазышахатхарацы.
9. Икан Алашарацэҗьа, аҗсабара икунагало дарбанзаалакгы дзырлашо.
10. Аҗсабараҗы икан Иара, аҗсабарагы Иара амч ала икалент, аха аҗсабара Иара дазымдырт.
11. Иаант изтэыз рҗы, изтэызгы Иара рыдрымкыат.
12. Ихьзала ахацара зманы Иара дыздызкылаз Анцэа ихшараны акалара амчра ритент.
13. Урт ашыа акһытэ акумкуа, ажьы агуаҗхара акһытэ акумкуа, ахата игуаҗхара акумкуа, Анцэа икһытэ никуаз ракуи.
14. Ажэагы ицэеиҗьхан хара иҳаланхент, еҗьаабент Иара ахаракыра, Аб икһытэ Еизакыу хьзы-пшаны лыҗхалеи иашарылеи итэны.
15. Иоанн Уи шахатра азиуент еҗьрылеиҗэонт: Ари акун зызбаху сьмаз: Исышьтанеиуа саҗьха дкалент, избанзар саҗьха дыкан.

16. Избанзар Иара итэра акынтэ хара зеггы хадакылект: алыңха лыңха иацкны.

17. Избанзар Аусыҕа хатан Моисей ила, алыңхен атабырг калент Иисус Христос ила.

18. Анца ианакузаалак азэггы димбац: Аб игудкылоу Аңа-зацэ Уи дааирьшит.

19. Абар Иоани ишахатга, Уи Аурнацэен Иерусалимынтэи аңшаацэен алевиткуеи* анизаарышьт иазпаарц: 'Уара узустада?' хэа.

20. Аиаша ихэент, мангы икит егыхэент: 'Сара Христос сакум' хэа.

21. Изцаант: Нас узакун? Уара Илаи уоума? Иара ихэонт: ман. Уңаимбарума? Ирацэик'уент: ман.

22. Иархэент уи аамтаз Иара: Нас узустада уара, хаазышьтыз атак рахтары: Нухэозен Уара ухазы?

23. Иара ихэент: Сара ацэцэараҕы ицэаауа ибжы соуп: Ишэуриаша Ихакунту имоа, аңаимбар Исаи ишихэаз еиңш.

24. Иаашытқуаз фарисеиаа* иреуан.

25. Изцаант Иара иагынархэонт: Нас узнатуазен Уара, Христос уакумзар, Илаи уакумзар, уңаимбарымзар?

26. Ирацэикит урт Иоани: Сара снатуент зыла: шэара шыгута дгылоуп — шэара ишэзымдыруа.

27. Уи Сара исышьтаненуа, саңхьака икалаз ноуп. Сара саңсам уи ишацатэи ашаацэа аңырта.

28. Ари калент Вифаниа, Иордан иырцэ, Иоани дахьнатуаз.

29. Адырааены уи дибент иара иахь иаануаз Иисус иагыи хэент: Абар Анца Рсыс, аңсабара агунаха иацагыло.

30. Ари зызбаху схэаз ноуп: сара дсышьтаненуент Ахаца, саңхьа икалаз, избанзар саңхьа дыкан.

31. Сара дсыздыруамызт Иара, аха сара зыла анатразы сзаа Иара Израиль дцэуртразоуп.

32. Иоани шахатра нуан: Сара дызбент Аңсы-Цкьа хэмхэцэс жэантэ илабауаз, Уи ахыхь иеникылект Иара.

33. Сара дсыздыруамызт Иара, аха сара саазышьтыз зыла снацларызы исеи хэент: 'Аңсы-Цкьа дызлалбауаны насгы Уи ахыхь зыенизкылогы иубо Иара ноуп Аңсы-Цкьала инагуа'.

34. Сара избент, сагызышахатит Ари Анца Иңа шиаку.

35. Адырааены Иоани дыраагы дгылан ицаацэа **рахьтэ** оыңы иманы.

*1:19. Алевиткуа — Иерусалимтэи аныхэарта амац азыуаз Левит ихылтшытроуп.

*1:24. Афарисеицэа — Иисус ихэантэи динтэ хырхартак иахатарнацэоуп.

36. Имясуаз Иисус дненеаышыны ихэонт: 'Абар Анцаа Рсыс!'

37. Апаөцэа аөмыцагы Уи нажэакуа рахант, нагышыта-лент урт Иисус.

38. Дхьяшыны урт ишишытанеиуа аниба, Иисус урт иреи-хэонт: Шэара шэзышытоузен? Дара иатарк'уент: Рабби/иаа-нагоит: Арцаөы/, Иаба унхарто Уара?

39. Атакс урт иреихэонт: шэаала ижэбап. Иеит дара, нагырбент Иара инхарта. Уи аены Иара икны инхент. Асаат ажэабатэи* ирзынаышуан.

40. Рыуазэк, Андриа, Симон Петра иашыа иакун, Иоани икынтэ изаханы Иара ишыталаз рахьтэ.

41. Уи раыхьа дибент иара иашыа Симон, нагысиэхэонт: Хара даабент Мессиа/иаанаго Христос ауп/.

42. Дагынегент иара Иисус иөы. Иисус уи дынихуаышыны ихэонт: Уара Симон, Иона иыа, иухьзхонт Кифа/иаанагоит Петрос*.

43. Адырөаены Иара итаххент Галилеика диарц дагыку-шэонт Филипп. Иисус уи иеихэонт: усышытал хэа.

44. Филипп, Андриеи Петреи рыкалакь, Вифсаида акынтэын.

45. Филипп Нафанаил дибан иеихэонт: Хара даабент Моисеи Лусыкаөы зызбаху ихэази аыаанмбарцэа зызбаху рыөуа-зи: Уи Есыф иыа Назаретэи Иисус иоуп.

46. Аха Нафанаил уи иеихэонт: Иалшөма Назаретынтэ аб-зиара калари? Филипп уи иатек'уент: уцаны иба.

47. Иисус, иара иахь инеиуаз Нафанаил дибан, уи изи-хэонт: абар Израильтэи ауаөыцэкьа, аиашаз, өыстаара злам.

48. Нафанаил Уи иатек'уент: Сара саба удыруеи Уара? Иисус уи атакс иеихэонт: Филипп уара дуыхьяанзэагы Сара узбахьан алаха амтан уаныказ.

49. Нафанаил Уи иеихэонт атакс: Рабби, Уара Анцаа Иыа уоуп, Уара Израиль У-Аысхауп.

50. Иисус атак кантоит: Уара сыгура угонт Сара алаха амтан узбент хэа ахьуасхэаз азы. Ари ацкьысгы убашт.

51. Иагынеихэонт уи: ииашаны, ииашаны ишэасхэонт: Шэа-ра ижэбонт жөфан гуашэ аатны, насгы Анцаа имаалыкьцэа халауа илбэуа Ауаөы иыа иахь.

Аөбатэи ахы

1. Адырхаены Галилентэ Канаөы хапел-пцхэыси реибага-ратэ чарак икан, Иисус Иангы убра дыкан.

*1:39. Асаат ажэабатэи — ианагоит асаат быжыба.

*1:42. Петрос — Бырзен бызшэала ианагоит ахахэ.

ицаоца, Иара ари шихэахьаз, егьхарцент Аоыра-Цкьен Иисус нихээз ажэен.

23. Иара, Амшаң, аныхэаены Иерусалим даныказ, ахьз ду икаипаз збакуаз азэырой Уи дхарцон.

24. Иисус Ихаца урт рыгура игомызт, избанзар Уи зегьы идыруан.

25. Избанзар хьаасгьы имамызт дарбанзаалакь азэы ауаоы дызьшахатхарц, Ихаца идыруан ауаоы ибраз азы.

Ахцятэн ахы

1. Дыкан фарисеиаа Иренуаз ауаоы, Ауриацаа рхылаңшы, Никодим захьзыз.

2. Уи уахыиланы Иара иңы дааны иеихэсит: Рабби, хара иаадыруент, Уара Анцаа икынтэ рцаоыс иааз шуаку, избанзар, арт Уара икауцо аңьашьатэкуа азэгьы изыкэтом, Анцаа уи дицымзар.

3. Иисус уи иеихэсит атаке: инашаны, инашаны иуасхэсит уара: хыхьтэ низ иакумзар илшом азэгьы Анцаа Иңсхара абара.

4. Никодим Уи иеихэсит: 'Дызлентеуазеи иажэхьоу ауаоы: илшарыма уи иан лымгуаца оаңхьа дталаны аира?'

5. Иисус атак канцент: 'Инашаны, инашаны иуасхэсит уара: зылеи Псылеи имиз Анцаа Иңсхара аталара илшом'.

6. Аңсеижь иахьылцыз дцэеижьуп, Аңсы иахьылцыз Аңсы.

7. Хыхьынтэ шэнироуп хэа иуасхээз цьоумшыан.

8. Аңсы иахьатаху илеи-оениуент иагьуахауент уи абжы, аха иуздыруам иахьынтэ аауа, ма иахьцо. Абас ауп дарбанзаалакь Аңсы-Цкьа иахьылцыз.

9. Никодим Уи иатенкит: Ари калашьас иамоузен?

10. Иисус атаке уи иеихэсит: Уара, Израиль арцаоы, абри узымдыруану?

11. Инашаны, инашаны иуасхэсит уара: хара иаадыруа ауп хазлацаажэо, иаабахьоу ауп шахатра ззауа, нас хара хашахатра шэара ишэдышэкылом.

12. Сара идгьылтэу атэы ишэасхээз хашэцом шэара, изла хашэцозен нас ижэоантэу атэы шэасхээр?

13. Азэгьы дхамлац жэоан ахь, жэоантэ илбааз Ауаоытэоыс Пца, ажэоан аңы икоу иакумзар.

14. Моисей аңэхэыраңы амац шхаранкыз еиңш дхаракхадоуп Ауаоытэоыс-Иңца.

15. Дарбанзаалакь Иара дхазцо назазатэн аңсцазаара иоуырц азы.

16. Избан акузар Анцэа убас бзна ибент аҕсабара, Ихшаазатэы уи даменидент, дызустзаалакь Иара дхазцо дтамхарц, назазатэи аҕстазаара имазари.

17. Избанзар Анцэа Иҕа аҕсабарахь дзааншьтыз, уи дакузбар азы акум, аҕсабара Иара ила иҕыххаразоуп.

18. Иара дхазцо икузбуам: дхазымцо икузбхент, избанзар Ихшаазатэу Анцэа Иҕа ихьз хеимцент.

19. Кузбрас иҕоу алашара аҕсабара иахьазаанз ауп, аха ауаа алашара ацкьыс алашьцара еиха еҕьаршьент, избанзар, рускуа еипакуакуаран.

20. Избанзар, ацэҕьа зуа дарбанзаалакь алашара ицэымҕыуп, даҕьазном алашара, иенцакуакуаракуа икуыҕьеымхарц азы.

21. Анаша зуа алашара дазцонт, иускуа аргамахарц азы, избан акузар урт Анцэа илоуп иэлакала.

22. Абри ашьтахь Иисус ицаөцэа иманы Уриатэылантэи адгьыл ахь даант, уа дрыцаангьылан днатуан.

23. Днатуан Иоангьы Енон, Салим азаангуара, избанзар уа азы рацэан, инеикуон, реырнатуан.

24. Избанзар Иоани абахта дтарымкьыцызт.

25. Иоани ицаөцэеи ауриацэеи аймак рыбжьалт аерьцкьара ацыхуала.

26. Иоани иҕы иаан иархэент: Рабби, Иордан иырцэ уара иуцказ, уара шахатра ззууаз, Уи днатуент, зегьы Иара изенуент.

27. Иоани урт иратеикит еҕьреихэент: Ауаөы илшом ихала акы ихь иадикьларц, ажэван акьнтэ иара итамзар.

28. Шэара шэхата шэшахатуент: Сара сакум Христос, аха сара саашьтуп Иара иаҕхьа хэа шысхэаз.

29. Азыркаа дызмоу дмахэуп, амахэөыза игьланы амахэ изызырыоуа гурбьарыла дызгурбьонт амахэ ибжы. Ари агурбьара шьта иназоуп.

30. Иара изхалароуп, сара смачхалароуп.

31. Хьхьынтэ иаауа зегьы дырхакьуп: адгьыл аҕы инхо дьдгьылтэуп даҕьцэажэонт адгьыл ахьзала. Жэвантэ иаауа зегьы дырхакьуп.

32. Уи иибазн иахазн роуп дыззышахатуа, аха азэҕьы идикьлом Иара ишахатра.

33. Уи дыздыкьылаз имхэыр ала ишьакуирбубуонт Анцэа дышнашоу.

34. Избанзар Анцэа иааншьтыз Анцэа иажэакуа роуп инхэо: избанзар загала акум Анцэа Аҕсы-Цкьа шрито.

35. Аб Иҕа бзна дибонт, зегьы Иара инапы иаиркит.

36. Аңа дхазцо имоун назадатэн аңсҕазаара, Аңа дхазымцо ибом аңсҕазаара, аха Анцаа илахь уи идыун.

Аңшьбатэн ахы

1. Иоани иенха Иисус аңаөңза ноуент дагыһатуент хэа афарисеңза ишрахаз Иара наненилкаа,

2. Иисус ихата днатуамызт, иңаөңза ракуи аха —

3. Урнатэыла иңжын, дентахынхэнт Галиленка.

4. Иара Самариа далсыр акун.

5. Абас, даант Иара Сихар захьзыз Самариатэн ақалакь ағы, Иаков иңа Есыф интаз адгыла азаангуара.

6. Уа икан Иаков изыхь. Иисус аныкуара даркаран азыхь азаангуара днатеент. Асаат афбатэн* ирзынаңшуан.

7. Самариантэ иңхэмск даант азы атаразы. Иисус уи иленхэнт: азы сьт.

8. /Избанзар Иара иңаөңза афатэ ааргаразы ақалакь ахь иент/.

9. Самариатэн аңхэыс Уи иалхэонт: Уара, ауриа, сара Самариатэн ушңасыхэон азы сыржэ хэа? Избанзар Ауриацэа Самариатэкуа иреитаниаануам.

10. Иисус уи илатеикит: Бара ибдырузар Анцаа ихамта, насгьы дызустоу /азы сыржэ/ хэа базхэо, бхата бихэарын Уи, Иара ибитарын азы бза.

11. Аңхэыс Иара иалхэонт: Ах! Уара атагагы умам, атеңьгы паулоун: нас иабаумоу Уара азы бза?

12. Ари атеңь хазтаз хаб Иаков иацкьыс уеңаума Уара? Иаргы, ихшарагы, ирахугьы иржэуан ари ахьынтэ.

13. Иисус уи илатеикит: дарбанзаалакь ари азы эжэуа дентазышонт.

14. Сара азы исто акынтэ иэжэуа назадагы азыша дак'уам, уи Сара исто азы назадатэн иңсҕазараны иара илалонт.

15. Аңхэыс Иара иалхэонт: Ах, исыт сара абри азы, сара азыша самкразы азы атаразгы арахь смаалари.

16. Иисус уи иленхэонт, бцаны бхата биңхьаны баа хэа.

17. Аңхэыс атаке илхэонт: сара дсымам ахаца. Иисус иңхэонт: ибзианы ибхэент бара хапа дышбымамьы.

18. Избанзар бара ибыман ху-оык ахацэа, уажэы ибымоу-гы бара дыбхатам. Ари бара инашаны ибхэент.

19. Аңхэыс иалхэонт Иара: Ах, иэбонт. Уара ушңааним-барьы.

*4:6. Афбатэн асаат — наанагонт асаат жэафа.

3. Уа ишьтан ирацаэоны ачымазца: алашэкуа, ацырва-
цаэ, еилаөаз, азы атысра назыпшкуаз.

4. Избан акузар Ихакунту имаалыкь аамтала азтачафы
дылбааны, азы еилаиргьяжьюан, рапхья азы ааилагьяжым-
таз италаз, дыбзнахон, чмазарас дзынхьяауазаалакь.

5. Дыкан уа азэм, өажэи жэаа шыкуса зчымазара нар-
гуак'уаз.

6. Иисус уи дышьтаны даниба насгьы нанеиликаа, уи акыр
аамта дшычмазаөыз, уи иенхэонт: угу бзнахарц утахыума?
хэа.

7. Ачымзааөы атакс Иара иенхэонт: уыс ауп, Ихакунту,
сара дсымам ауаөы, азы ааилагьяжымтаз азтачы сзазца-
ша. Сара сненаанза аөазэм дзаалонт.

8. Иисус уи иенхэонт: угылан, уцэартакуа шытыхны уны-
куа хэа.

9. Иара убри аамтазтэкья уи ауаө игу бзнахент, ицэарта
аашьтыхны аныкуарагь далагент. Уи аены сабшан*.

10. Убри акынтэ Ауриацаэ зчымазара иалцыз нархэон: на-
хья сабшоуп азы, уцэартакуа ргара калом хэа.

11. Иара урт ираценкит: сара счымазара салзыргаз, Уи
исеихэонт: 'уцэартакуа шытыхны уныкуа', хэа.

12. Уи назцаант: дызустада уи Ауаө, уара 'уцэартакуа
шытыхны уныкуа' хэа уазхэаз? хэа.

13. Зчымазара иалцыз издыруамызт Иара дызустаз. Избан-
зар, Иисус ари атымь афь ауаа рацаэ рыказаара ихы нархуа-
ны иензент.

14. Абри ашьтахь Иисус уи аныхэартафь дибан иенхэонт:
абар, уара угу бзнахент: шыта уаха гунахара умуын, еицаөу
умыхьырц азы.

15. Уи ауаө ддан Ауриацаэ иренхэонт, дзыхушэтэмз Иисус
ишаку.

16. Абри акынтэ Ауриацаэ Иисус дыпхарцо илагент,
егьяшьтан Иара ишьра, Иара сабышала абри еипш ауыскуа
ахькеицоз азы.

17. Аха Иара урт иренхэон: Сара Саб нахья уажэраанза-
гьы уи кенцонт, Саргьы икасцонт.

18. Убри акынтэ Ауриацаэ нахагьы Иара ишьра, Иара
асабша ахьенленгоз мацара акум, Анцаэ иенакаратэуа Саб
хэа дахьиньштаз азы.

19. Иисус урт иренхэах'уент: ашаа, ашаа шэасхэонт
шэара: Аңа илшом акымзар акгьы ихала арфенара, изырфено.
Иаб димбакуа, избанзар Иара ирфено ауп Ипгагьы ирфено.

*5:9. Асабша — Ауриацаэ ауысура инаакунтымызтэи есымчы-
бжэзтэи нхэоуп.

20. Избанзар Аб Аңа бзна дыбонт егыирбонт Уи Иара ирриамтакуа зегы; ари еңхангы ауыскуа ирбараны дыкоуп шэара иуашэшэлэри.

21. Избанзар Аб аңсцаа ширгылон ишыбзентоуеи еиыш, Аңагы интахму дыбзентоуент.

22. Избанзар Аб азэгы дыкузбуам, аха азбра зегы аңа итент.

23. Зегы Аңа пату икурцаларц, Аб пату шикурцо еиыш. Аңа пату икузымцо, Иара даазышьтыз Абгы пату икуицом.

24. Ииашаны, ииашаны ишэасхэонт: Сара сажла захуаны Сара саазышьтыз дхазцо имоуп назазатэи аңстазаара азбартахгы диеуам, аха аңсракынтэ аңстазаарахь диасит.

25. Ииашаны, ииашаны ишэасхэонт: наант аамта егыахьент аңсцаа Анцаа Иңа ибжы апрахана, ирахангы ианыбза-хаша.

26. Избанзар Аб ихатэ цстазаара шимоу еиыш, Иңагы ихатэ цстазаара итент.

27. Азбрагы дакуитэнт, избанзар Иара — Дуао Хша-роуп.

28. Ари цыашымшыан, избан акузар наауент аамта адам-ра иамоу зегы Анцаа Иңа ибжы апрахауа.

29. Егыцэриуент: абнара казназ — аңстазаара нарицгы-ларазы аңгы казназ — азбра нарицгыларазы.

30. Сара схала акгы сзыреиом: ишсахауа, сызбуент, Сара сызбрагы пабыргыуп, избанзар Сара санытам схатэ гуаңха-ра, сзышьтоу саазышьтыз игуаңхароуп.

31. Сара Схы шахатра азыуазар, сышахатра иианам.

32. Сара даеазы шахатра сзиуент, егыздыруент Сара исызкму уи ишахатра ииашоу.

33. Шэара ишышьтыт Иоани иахь, иара аиаша дазышах-тнт.

34. Ауаом икынтэ акум Сара ашахатра ишыдыскыло, аха ари зысхэо, шэара шэчыхар азоуп.

35. Иара иакму, изырлашауа лашарбаганы дыкан, шэара ишэахын мац аамта уи илашара шэалагурбьари.

36. Аха Сара исымоуп Иоани иеиха ашахатга: избанзар, Саб снапы наницаз ауыскуа, Сара икасцари, хыла арт икас-цакуо, шахатра сзыруент, Сара Саб снаишьтыз ала.

37. Сара саазышьтыз Саб ихатагы Сара шахатра сзиуент. Шэара Иара ибжыгы ахаан ишэмахац, иңширагы жэымбац.

38. Нажеагы шэара шэем икам, избанзар Иара нааишь-тыз игура жэгөм.

39. Шэара Адыра-Цкьакуа тышэцауент, избанзар шэара

шөгү назнагонт, урт рыла назадатән аңстазаара шәоуп хәа.
Аха урт Сара соуп шахатра ззыруа.

40. Шәара егышәтахым Сара сәы аaira, аңстазаара шәы-
мазаари азы.

41. Сара нсыдыскылом аҳаракыра ауаа ркынтә.

42. Аха Сара шәыздыруент, шәара шәымам шәыоныцка
Аицәа игублыра.

43. Сара саант Саб ихызала, аха шәара Сара шәыдышәкы-
лом: асазәы ихата ихы ахызала даар дшәыдышәкыломт.

44. Шәара излахашәозен аәә икынтә асазәы ихыз агара
шәашьтазар, наәәу Аицәа икынтә ахыз шәашьтамзар?

45. Шөгү нанамгаант Сара шәара Саб иғаңхьа губбан
шәыстонт хәа: дыкоуп шәара губбан шәызташа Мәнсен,
шәара шәыкугумь'уа.

46. Избанзар шәара Мәнсен игура жәгозтгы, Саргы
сыгура жәгарын, избанзар Сара сызбаху иеуан.

47. Шәара уи нәымтакуа рыгура жәымгозар, нас Сара
сажәакуа рыгура зләжәозен?

Афбатән ахы

1. Абри ашьдахь Иисус дцент Галилентән амшын шырцә,
Тивериада акуна-мыкуна.

2. Ауаа рацәа Иара ихыңшит, избанзар урт ирбон ачы-
мацәа ирзуаз ашьшатәкуа.

3. Иисус ашьха дхалан уа дыкутәан ицәоцәа иманы.

4. Иааигуан Амшаң, Аурнацәа рымшыңхәа.

5. Иисус днаңшны ауаа рацәа Иара нахь ишаануаз ани-
ба, Филиппи нәиңхәонт: ача абааххуари, абант акрыфәхцарц?

6. Ари Иара уи нәиңхәаз далаңшиәарц азоуп, Иара
Ихата идыруан икеицашаз.

7. Филиппи Уи нәиңхәент атакс: ышә динариа*рыху ача урт
ирызхом, досу мачк надамхаргы ихызартә еиңи.

8. Ицәоцәа руазәк, Андриа, Симон Петра нашья, Иара
нәиңхәонт:

9. Ара дыкоуп цкунак уи нмоуп акьар налхыу ху-чыхьки
ө-ңсызкн. Аха уи зларыхуозен арсааык ауаа рацәа?

10. Иисус иңхәент: ауаа инари ирыдышәца. Ари атың аҕы
аҳаскын рацәа ыкан. Абасала, инеит ауаа, хыңхьазарала
ху-нызкьык инарынаңшуа.

*6:7. Адинариа — Уысымшк хус намоу ңара ҕырпуп.

11. Иисус ачакуа штыхын Анцэ ашьыара итаны итаөцэа инартеит: итаөцэа иназ ирзыршеит: убас афсызкуагым зэ-ка ртахыз.

12. Урт рызхара анырфа, Иара итаөцэа иреиэхэонт: наан-хаз ачасакуа еизыжэга акгым ыхастамхарц азы.

13. Егъеизыргент егдыртэит урт жэафа калачкур ақар иалхыз ху-чыхык ирхашээаланы акрызфаз ирцэынхаз ачасакуа рыла.

14. Абас афашыатэы Иара икентпаз збаз ауаа ирхэо инала-гент: анашаз, ари афсабара икулараны икоу афаанымбар иоуп хэа.

15. Иисус, Иара исы нааны дыкны ысхас икэцара иша-шьтоу анеликаа, өафхэа ашьха дцахт имала.

16. Ахулара анааи, Иара итаөцэа амшын ахь илбааит.

17. Ашхуа инталан идэыкулент амшын нырцэ, Капернаум-ка. Алашыцара иафын, аха Иисус дара рахь дмааныцэт.

18. Афша-бубуа асуан азы, амшынгымы цэкурцон.

19. Абас, өажэикуба-өажэижэаба стадиа* инарзынафшуа изсаханы еицши, Иисус амшын дыкуныкуо дшаануаз, ашхуа-гымы дшазаангуахо рбан, ишеит.

20. Аха Иара урт иреиэхэонт: Ари Сара соуп, шэымшэан.

21. Дара Иара ашхуахь дрыдыркыларц ртахын, аха ашхуа абри асаат азы дара ахьцоз адгыл агафа инадгылт.

22. Адырөаены, амшын нырцэ игылаз ажэлэр ирбейт, уака шхуакада шыкэмыз, насгымы Иисус итаөцэа уи ашхуа дыш-рыцтамлаз, аха Иара итаөцэа рхала амөа ишыкулаз.

23. Иаант егьырт ашхуакуа Тивериадантэи, Ихакунту иф-шыарала ача ахьырфөз атыл назаангуаны.

24. Иисуси итаөцэеи шыкэмыз ажэлэр нанырба, рхатакуа ашхуакуа ирталан Капернаум иаант, Иисус дрыфшаарц.

25. Нак амшын нырцэ данырба, Иара нархэонт: Рабби, Уара арахь уанбаан? хэа.

26. Иисус атакс урт иреиэхэонт: инашаны, инашаны ишээс-хэонт: Сара шэара шэысышьтоу икасцакуаз афашыатэкуа баны акум, аха ача ифаны шэызхара ахьыкала азоуп.

27. Шэара шэзыицталаша афатэ баа акум, аха назазатэи афстазаарафы иканы Ауафытэмыс Ифа ишэнташа афатэ ауп. Избанзар, Аб Анцэа имхэыр Иара икуицент .

28. Ускан Иара нархэонт: ххы шфамөаффагары, Анцэа нускау азуларц азы?

29. Иисус атакс урт иреиэхэонт: Анцэа нуысс икоу Иара иаанышьтыз игура агароуп.

*6:19. Астадиа — иапанак'уент хуба-фба км.

- 30. Иархәсит: дыргас Уара нахурбозен, хара угура аагартә еиңи? Икоуцозен Уара?
- 31. Хабацәа ацәхәыраҕы аманна* рҕауан ишану: 'Ача фатәмс жәәантә ирцәнт'.
- 32. Иисус урт ирәиҳәсит: инашаны, инашаны ишәасхәөит: Мәисен накум шәара жәәантә ача шәызтаз, аха Саб ноуп ацәцәккә жәәантә ишәәантә.
- 33. Избанзар Анцәа ичәс икоу жәәантә илбааны аҕсабара аҕстазаара аһазго ауп.
- 34. Ускан Иара иархәөит: Ихакунту! ихәдәлала хара нанагь убри ача.
- 35. Иисус урт ирәиҳәөит: Сара соуп аҕстазаара ача: Сара сәы наануа дымлашыуам, Сара схазцогьы дзышом нанаку-заалакь.
- 36. Аха Сара ишәасхәөит сәгышыжәбаз, сәгышхашәымцә.
- 37. Сара Саб иҗитә зәгы, Сара сәхь иасуент, Сара сәы наануагы най идәылымцә.
- 38. Избанзар Сара жәәантә сәылаба Схатә гуаҕхара ар-ҕиаразы акум, аха Саазышыҕыз игуаҕхаракуа рькацаразоуп.
- 39. Сара саазышыҕыз игуаҕхарас икоу, Сара исиҕаз зәгь рькәнтә акгьы цхастамтәкуан урт атыхутәантәи амш азы рьргылаара ауп.
- 40. Избанзар Саб игуаҕхарас дарбанзаалакь Иҕа дбаны Иара дхазтә, иазазәтәи аҕстазаара иназарц ауп: Сара дәгьсмыргылоит уи атыхутәантәи амш аены.
- 41. 'Сара соуп жәәантә илбааз ача' хәа ахьыҕәаз азы, Аурнацәа Иара иыгурымуан.
- 42. Егырхәөит: Иара накузәми, Есыф иҕа Иисус, зәни за-би хара наадыруа? Иас хәашьәс имоузен, 'Сара жәәантә сәылаөит', хәа?
- 43. Иисус урт иратәикит: шәара-шәара шәыбжәара шәы-гурымын.
- 44. Сара сәы азәымзар азәгы дзәаираим дькам, Сара Саазышыҕыз Саб дзәангәзар, Сара дсыргылоит уи атыху-тәантәи амш азы.
- 45. Аҕ-анамбарцәа ирзәнуп: 'Зәгы ацара-дырра роуент Анцәа иҗитә'. Дарбанзаалакь Аб иҗитә изаханы изцәз, Сара сәы даауент.
- 46. Аб азәәр дибәхәөит хәа акум Иаицәәтәну ида, Иара дибәхәөит Аб.
- 47. Инашаны, инашаны ишәасхәөит шәара: Сара схазцә ноуп иазазәтәи аҕстазаара змоу.
- 48. Сара соуп аҕстазаара ача.

*6:31. Аманна — Аурнацәа ацәхәыраҕы рьыҕуараан, Анцәа акрызларҕәицәз Жәәантә чоуп.

AB 2 498

სანქციონირებული
 26.03.2019
 პიბლეთის ბიბლიოთეკა

49. Шэара шэабацэа ацэхэыраҕы аманна рфон, аха иҕсит.
50. Жэвантэ илбаауа ача акузар, убас икоуп, уи зфо ды-
ҕсуам.
51. Сара жэвантэ илбааз зыҕсы тоу чоуп. Ари ача зфо
ахааназ дыкоуп. Сара ишэысто ача Сара исцэеижьууп, адуней
аҕстазааразы истиуа.
52. Ускан Ауриацэа дара дара синарк'уа иаагент, изла-
хантозеи Иара ицэеижь хфарц хэа.
53. Иисус урт иреихэент: инашаны, инашаны ишэасхэонт:
шэара Ауаөытэыөса Иҕа ицэеижь шэымфозар, ишыагы
шэымжэуазар ишэымам шэөөныҕка аҕстазаара.
54. Сцэеижь зфо, шыагы зжэуа имоуп назазатэи аҕста-
заара, дегсыргылоит уи ацыхутэантэи амш азы.
55. Избанзар, фатэыцэкьас икоу Сара сцэеижь ауп,
рижэтэ нашас икоу сшыа ауп.
56. Сара сцэеижь зфо, шыагы зжэуа Сара дсылоуп Сар-
гыи Иара.
57. Аб бза Сара сшааншьтыз еиҕш, Саргыи Аб ила сы-
бзоуп, Сара сызфогыи Сара сыла дыбзахонт.
58. Ари акуцэкьоуп ача жэвантэ илбааз: шэара шэабацэа
аманна ыфаны ишыҕсыз акумкуан, ари ача зфо дынхонт на-
заза.
59. Ари ихэон Иара асинагогаҕы*, идырцауа Капернаум.
60. Иара ицаөцэа азэыреыи уи анраха ирхэон: изакутэ жэа
хьантакуозеи! Дарбану изылшо ари азызырөра?
61. Аха Иисус ицаөцэа ари ишазыгурымуаз цэала идырын
иреихэент: ари аума шэара шэхызх'уа?
62. Ишэхэозеи нас, Ауаөытэыөс Иҕа ҕаса дахьыказ дха-
лауа жэбар?
63. Аҕсы ауп аҕстазаара казцо, ацэеижь хуартара алам.
Сара ишэасхэаз ажэакуа ҕсуп, егыҕстазаароуп.
64. Аха шэыбжьыара икакуоуп ахамцара злоу, избанзар
Иисус аханатэ идыруан ахатара змакуамыз, насгыи Иара
дызтираны икоу.
65. Иара ахэара даҕын: абри азоуп изшэасхэаз, Сара сөы
азэгыи дзауам, уи Аб икынтэ итамзар.
66. Абри инаркны ицаөцэа ркынтэ азэыреыи Иара ищрыцын
уаха Иара ищныкуомызт.
67. Ускан Иисус жэаөа-өык иреихэент: шэаргыи шэсыц-
рыцырц шэтахызар? хэа.
68. Аҕак кеицент Симон Петра: Ихакуиту! зөыи хдарыда?
Уара иумоуп назазатэи аҕстазаара ажэакуа.

*6:59. Асинагога — Ауриацэа рныхэарта өны.

69. Хара ихахцэнт, егьеилахқаант, Уара шуааку Христос — Анцаа бза Иџа.

70. Инсус урт иреихэент атакс: Сара сакузами шэара жэааа-оык шэалызхыз? Аха шэара шэахьтэ азэы дыцънышуп.

71. Иара зызбаху имаз Иуда, Симон Искарриот иџа, иакун. Избанзар, а-жэаааоык рахьтэ уи иакун Иара дызтирани иказ.

Абыжьбатэи ахы

1. Абри ашьтахь Инсус Галилеи далан, Уриатэылан аныкуара итахымызт азы, избан акузар Иара ишьра иашьтан.

2. Иаангуан Ауриацаа рымшыхэа — акъалакуа рымш*.

3. Убасқан Иара иашьцаа нархэент: уахыко уалтшы Уриатэылака уца, уцаоцэагьы ирбарц Уара иурџео ауыскуа.

4. Избанзар, азэгьы мазала акгьы кенцом, ихацагьы дейлыркаарц итахыуп: Уара ари еиџш ауыскуа кауцозар, аџсабара уеарба.

5. Избанзар Иара иашьцэагьы Иара дхарцомызт.

6. Инсус уи ацкыс урт иреихэент: Сара саамта макъана имаант: шэара шэзы ианагь иаамтоуп.

7. Аџсабара шэара шэацэымыџханы иалшом. Сара сацэымџыуп, избанзар Сара уи шахатра азызуент, ауыскуа ахьомстаакыу азы.

8. Шэара шэаа аныхэахь. Уи аныхэахь Сара сцом, избанзар Сара саамта аџхэара маани.

9. Абригьы рахэаны Иара Галилеи даангылт.

10. Иашьцаа аныхэахь ианца, иаргьы дцент: аргама акумуляан, ус мазашэа.

11. Ауриацаа аныхэаџы Иара ишьтан егьырхэон: дабакоу Иара?

12. Ажэлэр рџы Иара изкны ухэан-схэан рацэан. Цьоуки ирхэон: Иара дкьеоуп: асацьюуких ирхэон: ус акумуляан, аха ажэлэр ирөөшьоит.

13. Аха аргама азэгьы Иара дилацэажэомызт, Ауркацаа ирыцэшэон азы.

14. Аха аныхэа абжара ианнеи, Инсус аныхэарта дыоаналан идирцон.

15. Ауриацаа иџашьаны ирхэон: Излендыруазеи Аџыра, ацара дахымскуан? хэа.

*7:2. Акъалакуа рымш — ари амш аены Ауриацаа акъалакуа дыргылон ацэхэараџы рыцэстазаара гуаларшэагас.

16. Иисус атакс урт ирехэент: Сара сцара Сара истэм, аха Сара Саазышьтыз итэун.

17. Иара игуаңхара арфара наштоу уи силикаауент ари ацара Анцаа икынтэ акуу, мамзаргым Сара Схы итысхэаауоу.

18. Эды итысхэаауа ихатэм хызы-ңша дашьтоун: аха Иара даазышьтыз ихызы-ңша наштоу, Уи ноун аана, анашамрагым Уи илам.

19. Мөисей накузани шэара Ауысцка шэызтаз? Аха шэара икынтэ азэгым уи Ауысцка дыкуныкуом. Шэысышьтоузен Сара сшашыри?

20. Ажэлэр натаркит: Абыстаа дысхоу, дарбан Уара нушьтоу уишыри?

21. Иисус урт атакс ирехэент: Сара умс затэмк сырфян, шэара зегым уи ышашыонт.

22. Мөисей шэара ишэааңиент ахата иңхашыара ахцэара. — Уи Мөисей икынтэ акумызт, абацаа ркынтэ ауи аха, — асабшазгым ахата иңхашыара хышэцэонт.

23. Мөисей Иуысцка енламгарц азы ауаөм асабшазы аңхашыара ахцэара идикылазар, нас Сара сзоума шэара шэзыгурымма, асабшазы ауаөм дшенбакыу дахысыхушэтэмз азы.

24. Фаңшыралала акум шэшызбаша, шэызбы ицабыргу збарала.

25. Иерусалимаа рахтэ цюоуки ускан ирхэон: ари Уи дахшыуент хэа изышьтоу накузани?

26. Абар Иара аргама днэажэонт, аха акгым иархэом. Ахылаңшыца инашэцэбаны Ари Христос инаку харцазар?

27. Аха хара наадыруент Иара дахьатэну, Христос данаалакь, азэгым издыршам Иара дахьатэну.

28. Убаскан Иисус аныхэартааы ибжы еаиргент, егыхэон идырцауа: Саргым сыжэдыруент, ижэдыруент Сара сахьатэну, сгуаңхаралагым сшымааз, аха диашоун шэара ишэымдыруаны Сара Саазышьтыз.

29. Сара дыздыруент Иара, избан акузар Сара Иара икынтэун, Иара ноун Сара Саазышьтызгым.

30. Иара дыркырц иштан, аха азэгым инапы намзент, избан акузар Иара иңхэара мааньызт.

31. Ирацэаөны ажэлэр ркынтэ Иара дхарцон егырхэон: Христос данаалакь, Ари иаткыкс сыханы аңлашьатэкуа Кенцару? хэа.

32. Ажэлэр рыбжыара абас ивырхэоз афарисенцаа ирахан, афарисенцэен аңшыаө-сихабаңсен амапуцаа дэыкурцент Иара дырказы.

33. Убаскан ирехэент Иисус: дырсагь мацк ауи шэара шэы саныкало, сагыонт Саазышьтыз иахь.

34. Сара шэсыншьтазаашт, аха сьжэбараны шэькам, Сара сахьыкалогьы шэара шэьзыненшам.

35. Аскан Аурицаа дара сьбырхэон: игу набадоушь дьарц, хара дахьахьышьшаауа? Еллинаа прылапшоу рахь ацара акулжызар, Еллинаа идирцаларц?

36. Изакухарызен абарт ажэакуа ихэаз: 'Сара сьшэышьшаалонт, аха сьжэбом: Сара сахьылоугьы шэара шэьзыненшам' хэа?

37. Аныхэа ацыхутэантэи ирейхэзоу амш аены Иисус дьыланы ибжыи оейргент ихэауа: азэыр азына уак'уазар, уаи Сара сахь егыжэ.

38. Сара схазцауа ибра акынтэ, Ашыра ишахэо еишь, азы бза дьасыи идэькулонт.

39. Ари зхихэаа Иара дхазцо проураны икоу Апсы-Цкьоуп, избанзар Апсы-Цкьа макьана дара рэи шыкамьэт, Иисус макьана дхаракымхэьэт азы.

40. Ажэлэр ркынтэ ирацэаэны арт ажэакуа анраха, Ари инашаны дьаньбарун рхэон.

41. Егырт, Ари Христос иеун рхэон. Аеашьоукых ирхэон: Христос Галиленитэ аума дшаауа?

42. Аеырагы ихэазами, Христос Давидаа рыжэла акынтэ, Вифлеем ахьтэ, Давид дахьатэниз адышьынтэ дааусент хэа?

43. Иара ицыхуала ускан ажэлэр реьршент:

44. Урт рахьтэ цьоуки Иара икра наштан, аха азэгьы инаш Иара иахь изынамзент.

45. Ус амацуцаа ашььаф-енхабацэен афарисенцэен рэи игыжьыи инаит, артгыи урт ирархэент: Иара дзаашьыгэзент?

46. Амацуцаа атаке ирхэент: макьана уаоьтэьоса ус дьм-цэаьжэант, Абри Ауаф иеньшь.

47. Афарисенцаа атаке урт ирархэент: нас шэаргыи шэьырхит акуу?

48. Ахьлапшьцэен афарисенцэен ркынтэ азэыр Иара дхар-цэахьоума?

49. Аха ари ажэлэр Ауська зымдыруа, ишэиун уи.

50. Никодим /урт рахьтэ азэы/ Иара иахь уахьыла иаахьаз урт ирейхэонт:

51. Нас хара Хуська ауаоь икузбуама, рапхьа уи изым-зыршыкуа егыейлымкаакуа иара дызеу?

52. Атаке уи иархэент: у-Галилентэзар уаргыи? Итцааны агура га, ашьамбар Галиленитэ дшымаауа.

53. Егыеймнит зегьы рыбныбакуа рахь.

18. Сара схада схи сазышахатуент, Сара Саазышьтыз Аб-гы Сара дысышахатуент.

19. Ускан Иара иархэон: дабакоу Уара У-Аб? Иисус атакс ирехэент: шэара Саргы сшэыздыруам, Сара Сабгы дшэыздыруам. Шэара Сара сыжэдыруазтгы, Сара Сабгы дьжэдыррын.

20. Арт ажэакуа Иара ихэент ахазынатра аангуа, аныхэартафы идырцауа: аха азэгы Иара дикымсент, исаат мааньцызт азы.

21. Дырфегь Иара урт ирехэент: Сара сцонт, шэсышьтазаашт шэегьалафьсышт шэыгунаха: Сара сахьцо шэара шэмызенуам.

22. Ускан Аурнацаа ирхэон: Сара сахьцо шэара шэмызенуам ихэонт, ихала иеынмшыузаант?

23. Иара ирехэон дара: шэара цакагэикуа шэренуоуп, Сара хыхьгэикуа сренуоуп: шэара ари афсабаратэкуоуп, Сара ари афсабаратэым.

24. Абри азоуп Сара изшэасхэа шэыгунахаракуа шэрылафьсуент хэа: избан акузар, ари Сара шсакуу хашэымтар, шэыгунахаракуа шэрылафьсуент.

25. Ускан Иара иархэон: Уара узустада? Иисус урт ирехэент: Ишшэасхэо еиш, аханатэ иказ Соуп Сара.

26. Ирацааны ахэатэи азбтэи сымоуп шэара ишэызкны: аха Сара Саазышьтыз дишашацкэоуп, Иара икынтэ исахаз ауп Сара афсабарафэи исхэо.

27. Урт ирзеилымкаант, Иара Аб изкны ишрехэоз.

28. Убри акынтэ Иисус ихэент: шэара Ауафьтэфьс Ифа даньхарашэклакь, убаскан еиышэкаауент ари Сара шсакуу, Сара сгуафхаралагь акгы шыкасымцо, аха Саб ишысирцаз еиш сышцаажэо.

29. Сара Саазышьтызгы Сара дсыцуп: Иара схала снмыжьт, избанзар Сара ианагь игу иакушэо ауп икасцо.

30. Иара абри анихэоз, ирацаафны Иара дхарцент.

31. Иисус Иара дхазцаз Аурнацаа ирехэон: Сара сажэафь шэкалар, инашаны шэара Сара сцафцаа шэоуп.

32. Еиышэкаа аиаша, аиаша ахакуитра шэнатонт.

33. Иара атакс иархэент: Хара Абраам хижэлоуп, ахаангы тэмс азэгы химамызт. Нас Уара хэашьас иумоузеи: 'Шэара шэхи шэакуитхонт?' хэа.

34. Иисус атакс урт ирехэент: инашаны, инашаны ишэасхэонт шэара: дызустзаалакгы агунаха Казцо уи агунаха тэмс дамоуп.

35. Аха атэы афны дыкам назаза: афа дыкоуп назаза.

36. Абасала, Аңа шэхи шэакунтитуазар, шэара инаша цэьканы шэхи шэакунтхонт.

37. Издыруент шэара Абраам шэышижэлоу, аха шэара Сара шэсышьдоуп сышэшьырц, избан акузар Сара сажэа шэара ишэылазом.

38. Сара Саб нэы избаз ауи шэара ишэасхэо, шэаргыи шэаб икынтэ ижэбаз ауи икэшэцо.

39. Атакэ Иара нархэент: хара хаб Абраам ноуп. Иисус иренхэонт: шэара Абраам шэихишаразар, Абраам нускуа кашэцарын.

40. Уажэы Сара, Анцэа икынтэ аиаша захэны ишэасхэоэ Луао, сышэшьырц шэсышьдоуп. Ари Абраам икэнтэомыт.

41. Шэара шэаб нуускуа кашэцонт. Ускаи Иара нархэент: хара хэзыбзахшакуам: азэ ноуп ихамоу абыс — Анцэа.

42. Иисус урт иренхэент: шэара шэаб Анцэа иакузцгыи, Сара бэиа сымжэбарын, избанзар Сара Анцэа сыхылатит, сэгэадит: Сара схэцышэала смаант, аха Иара саишьхэнт Сара.

43. Изышэеиылыккауазеи Сара схэатэы зышэгуаху'уа? Избан акузар Сара сажэа шэара ишэахауам.

44. Шэара шэаб дырцымшуи, сгыишэахуи шэаб ицэыбзагуаьхаракуа кашэцаларц. Уи аханатэгыи дувэшьыи, аиаша аэацхэа иеизнымкылт, избанзар аиашара илам уи. Азыр амц анихэо, уи иара кэзышэас имоу ауи иихэо, избанзар иара дымцхэаоуп, амшгыи абыс дамоуп.

45. Сара, аиаша ахысхэо азы, сыгура жэгөм.

46. Шэыуа дарбану Сара гунахарак сачэьнысхэо? Сара аиаша схэозар, Сара сымхашэымнозеи?

47. Анцэа икынтэну Анцэа иажэакуа дырцызырфэент: шэара Анцэа иахьтэкуам, уи азы ауи шэазымзырфэуа.

48. Ауриацэа атаке Иара нархэент: нас ипабыргыи Уара У-Самариатэуп, аэстаагыи дыухоуп хэа иаххэаэ?

49. Иисус атаке урт иренхэент: Сара аэстаа дысхам, аха Сара Саб хахыр икусэонт, шэара Сара ахьымзэ сивэьргэонт.

50. Сара схэатэ хэзы-цэша саиьтам: дыкэуп Аиьтазааеи Азбэи.

51. Ииашаны, ииашаны ишэасхэонт: Сара сажэа икуныкыу, ахаангыи аьсра ибашам.

52. Ауриацэа Иара нархэент: иьта хара иадыруент, Уара аэстаа дымухоу: Абраами аьаанымбарцэеи цэсит, аха Уара иухэонт: 'Сара сажэа икуныкыу ахаангыи аьсра агыама ибөм', хэа.

53. Нас Уара иьсыз хаб Абраам иацкыс уеихану? Аьаанымбарцэагыи цэсит. Узустхарц утахыда?

54. Атакс ихэеит Иисус: Сара схала ахыз-аңша аиура сашьаазар, сыхьз-сыңша цэки амам: Саб ноуп Сара сыхьз-сыңша казпо, Уи хара дха-Нцэоуп хэа шэзышьтоу.

55. Уи шэара дышэенлымкаант: Сара дыздыруент Иара. Сара Уи дсыздыруам хэа схэар, шэара шэеиңш сымцхэаохонт, аха Сара Уи дыздыруент, нажэагы сахыңом.

56. Шэара шэаб Абраам Сара сымш ибараны дыкан азы дгурьшон: егыбент дегьакугурьбент.

57. Ускан Аурицаэа Иара нархэент: Уара макьана еыноажэен жэаба шыкуса ухыцуам, нас Уара Абраам дубахьану?

58. Иисус урт иреихэент: инашэны, инашаны ишэасхэонт: Абраам дкалаанзагьым, Сара сыкоуп.

59. Убаскан ишьдырхит урт ахахэкуа, Иара игудырцари. Иисус иеыцэахны аныхэарта ддэылцит, дара днарылсын, нак дцент.

Ажэбатэи ахы

1. Дшымоасуаз, дибент диньхэен илашэыз ауааы.
2. Егыназцаант Иара ицаэцаа: Рабби, ари длашэны дахьиз, гунаха змоу нара иаку, дзыхшаз раку?
3. Иисус атакс урт иреихэент: гунахара иаргьы имунт, дзыхшазгьы ирымунт, аха Анцаа иуыскуа нара иеы ицэырцразоуп.
4. Сара Саазышьтыз иуыскуа касталароуп амш ыканатц: наауент ахулара азэгьы егь анизьмуа.
5. Сара аңсабарафьы сыканатц, слашароуп аңсабаразы.
6. Абригьы хэаны, Иара анышэ диакужьцэент, ижьцэала снышэыршьшь кенпан алашэ илакуа ирхышьынт.
7. Егынеихэент уи: уца, изэзэа Силоам /'Иаашьту' захьзу/ аеыкуабартафьы. Иара дцан иеы изэзэент, илакуагы ирбауа даант.
8. Ара агулацэен, уи дрыцхан азы, цьыхьа дызбахьазы ирхэон: Уи иакузами ари ара итэаны арыцхэху нахэоз? хэа.
9. Цьоукы ари нара ноуп рхэон: егырт мап, аха нара диеншьшун рхэон: нара ари сара соуп ихэон.
10. Ускан нара назцаауан: нас уара уылакуа шьахти?
11. Иара атакс иреихэент: Иисус захьзу, Ауааы, анышэыршьшь катаны сыла нахышьын исеихэент: 'Силоам аеыкуабартахь уцаны еыы зэзэа'. Сара сианы сфы анысызэзэа ашьтахь, сылакуа ирбо налагент.
12. Ускан уи нархэент: Иара дабакоу? хэа. Атакс исыздыруам ихэент.

13. Ари уаанзатәи алашә афарисеицәа рахь дыргонт.

14. Иисус анышәыршьшь катцаны уи илакуа анхынт амш сабшан.

15. Афарисеицәа еита назцаауа иалагент иара илакуа шых-тыз изкны. Уи иреиҳәент: анышәыршьшь Иара сылакуа ирыкуицент, сәы анысызәзәа ашьтахь, избо салагент.

16. Ускан афарисеицәа ркынтә цьоуки ирхәент: Ари Ауаә Анцәа икынтәым, избан акузар асабша ишьом. Егьырт ирхәах'уан: агунаха змоу ауаәы абри еиңш ашьашәтәкуа зларфеизен? Егьыкалент урт рыеныцка агуаанагаракуа реенишара.

17. Ускан алашә еита иархәах'уент: ихаухәозен уара Иара изы, улакуа ахьхынтыз акынтә? 'Уи дьаанбарун', ихәент иара.

18. Ускан Ауриацәа ихарымцент, ари длашәны илакуа шыхтыз, иара зылакуа хтыз дзыхшаз ирмыңхьакуа,

19. егьрмазцаакуа: ари иоума шәара шәңа, длашәны днит хәа ззышәхәо? Нас уажәы ишьеибо?

20. Иара дзыхшаз атакс ирхәент: хара наадыруент ари хьа шиаку насгьы длашәны дышиз.

21. Уажәы башьас имоуи илакуа хызтызи хара иҳаздыруам: иара шәианзцаа, икура назоуп, ихатәы иара ихәант.

22. Дзыхшаз ас изырхәаз Ауриацәа ирыцшәаны ауп: избанзар Ауриацәа еибырхәахьан, Иара Христос иоуп хәа изы-шахатхауа асинагога далырцарц.

23. Абри азоуп уи дзыхшазгьы изырхәа, иара икура назоуп, иара шәианзцаа хәа.

24. Абас, дырәагь иңхьент илашәны икәз егьиархәент: Анцәа ашьшара ит: хара наадыруент Уи Ауаә агунаха шимоу.

25. Уи атакс иреиҳәент: Иара агунаха имоу имаму уи сара исыздыруам: издыруа акы запәык ауп: сара слашәны уажәы сылакуа ишырбо.

26. Иента назцаахт: нузиузен Иара? Уылакуа шьахыити?

27. Атакс иреиҳәент: сара ишәасхәахьент, аха шәара ишәмахант. Еиташәахарц зышәтахузен? Иара ицаецәа шәаку-харц шәтахьзар?

28. Дара уи иацәхан иархәент: уара уоуп Уи ицаәы, хара Моисей ханцаәцәоуп.

29. Хара наадыруент Анцәа Моисей иеиҳәаз, аха хара иҳаздыруам Ари дахьатәиу.

30. Иара урт атакс иреиҳәент: абри ауп егььоушьаша Иара дахьатәиу ахьшәзымдыруа, Уи сылакуа хынтит аха.

31. Хара надыруент Анцәа гунахара змоу дышизымзырәуа: аха Анцәа ицәшәон Иара игуаңхара кәзцәон дышырзызырәуа.

32. Ахаангы уафы имахаңт, илашэны низ илакуа азэи ихынтит хэа.

33. Иара Анцэа икынтэымзар, акгы изыреиомызт.

34. Ускан иара атакс иархэент: уара ушынеибакыу гунахарыла унит, нас уара хара нахуртцоньу? Дегьдэылырцент нак.

35. Инсус иахаңт уи нак дышдэылырцаз: дыңшааны иеи-хэент: Дхаупоу уара Анцэа Иңа?

36. Уи атакс ихэент: дызуздада Иара, Ихакунту, сара Иара дхасцарц азы?

37. Инсус уи иеи-хэент: уара Уи дубахэент, иуацаажэогы Иара ноуп.

38. Ихасцонт, Ихакунту! — ихэан, Иара диеи-хэрхуент.

39. Инсус ихэент: азбразы саант Сара ари аңсабарахь, алашэкуа ирбаларц, зыла небо илашехари.

40. Ари Иара иңыз афарисенцае ирахан, урт рахьтэ цьоуки иархэент: нас харгы хлашэныу?

41. Инсус урт иреи-хэент: шэара шэлашэмытгьы, гунаха шэымахарымызт. Уажэы шэара 'хара иаабонт' ахьшэ-хэо азы, шэара гунаха шэымоуп.

Ажэабатэи ахы

1. Ииашаны, ииашаны ишэасхэонт: ауасагуар агуашэ ала акумжуа, дача меак ала итало, уи дбычфоуп дегькулафоуп.

2. Аха агуашэ ала итало дуасахьчоуп.

3. Уи агуашэ-хьча агуашэ иззаиртуент, ауасакуагы иб-жыы рахауент, иаргы иуасакуа хьызхэала дрыңхьаны иңи-гонт.

4. Иара итэкуа зегьы антицалакь, раңхьа дгыланы дноит, ауасакуагы иара ишьтоуп, избанзар урт ирдыруент иара ибжыы.

5. Атэым ишьдалом, уи икынтэ ирхауент, избан акузэр атэым бжыы рыздыруам.

6. Ари ажэамаана Инсус иреи-хэент, аха дара иреи-нлы-каант иңхэоз цакыс намаз.

7. Инсус еицареи-хэент: ииашаны, ииашаны ишэасхэонт: Сара соуп ауасакуа ргуашэ.

8. Сара саңхьа иаахьо зегьы, абычцэеи акулафцэеи роуп: аха ауасакуа урт ирхымхуцит.

9. Сара сгуашэоуп: Сара сыла итало денкухонт, дегь-талонт дегьтышуент, ахэырцагы ибонт.

10. Абыч дзаауа, абычрен, ашьрен, атархарен маңароуп. Сара сзаа, аьстазаара рымазарц азоуп, инамичуныгы ирымазарц.

11. Сара сыхьча халалуп: Ахьча халал иуасакуа иьсы рыхтныцонт.

12. Ауасакуд зтэым кьырала инкылоу усуоуп, уи ибонт абга шаауа, аха ауасакуа ныжьны дыоуент. Абга урт мцанарсуент егьенмарнуент.

13. Избанзар уи кьырала инкылоу усуоуп, ауасакуагы хьаас имазам.

14. Сара сыхьча халалуп, Сара истэкуоу здыруент, Сара стэкуагы Сара сырдыруент.

15. Сара Саб сшидыруа еиьш, Саргы Саб дыздыруент: ауасакуагы сыьсы рыхтныцонт.

16. Сара исымоуп ари ауасагуар иатэым егырт ауасакуагы, урт раанарагы Сара исыдуп сыбжьгы дара ирахашт, егыкалашт уаса гуартакны, ахьчагы дазэны.

17. Сара Саб бзиа сзибо, дыреагь ситасыдыскыларц, Сара сыьсы рыхтныцонт азоуп.

18. Уи Сара сьинтэ азэггы имгент, аха схала ирыхтныцонт. Амчра сьмоуп уи атара, дыреагь уи адкыларц амчрагы сьмоуп. Ари аькара Сара Саб иьинтэ исоуент.

19. Дыреагь, абарт ажэакуа ирыхкьаны, Ауриацаа ргуаанаракуа реыршеит.

20. Урт рахьтэ ирацаэоны ирхэон: Иара аестэа дихоуп, кхы итэим: Уи шэизызрөуазен?

21. Егьырт ирхэон: арт ажэакуа аэстэа дызхоу итэим: нас илшома аэстэа алашэкуа рыла ахтра?

22. Ус иаант Иерусалим Арешира-ныхэа*: зыиран.

23. Иисус дныкуон аныхэартагы, Соломон ибартагы.

24. Ус Ауриацаа Иара иаанкушан иархэон: иабанзаургуак'уен Уара хаьсы? Уара Христос уакузар, ихахэ аргама иаартны.

25. Иисус урт атаке иренхэент: Сара ишэасхэахьент, аха шэара ихашэцом: Сара Саб ихьдала исыренио ауыскуа, Сара шахатра сзыруент.

26. Аха шэара, суасакуа шэренуам азы, ихашэцом, ишэасхэахьоу еиьш.

27. Сара суасакуа Сара сыбжьы рахауент, Саргы дара здыруент, даргы Сара исхьыьшуп.

*10:22. Арешира-ныхэа — Есышыкусатэи аныхэарта аьшьара ианаамтоутэи ныхэоуп.

28. Сара урт назадатәи аңҗазаара рыҗонт, ахаангы иңсуам дара, Сара снапайнтә азәгы имҗаршам.

29. Сара Саб, ахамта сызтаз, Уи зегы дрейдуу, Саб инапайнтә урт азәгы изымҗаршам.

30. Сарен Сабн хдзәуи.

31. Аурнаҗәа дырәагы ахаҗәуа шытырхит, Иара илаисыра.

32. Иисус урт аҗакә иренхәент: Сара Саб икынтә ираҗәаны аумс бәна шәсырбент. Иарбан уысу урт рәхәтә хәхәла шәыссысу?

33. Аурнаҗәа Иара иатаркит: аумс бәна акум хара хәхәла хазхусуа, аха Анҗәа ирәбарен Уара ууааны Иңәас уахыҗауион рзоуи.

34. Иисус урт иренхәент: шә-Уысҗаҗә нанзани: 'Сара иенхәент: шәара шәыңәакуоуи?'

35. Иас Анҗәа Иажәа захь иказ, урт Иара анҗәакуа хәа рыхәдигомлар, Аеырагы уаңырымх'уазар,

36. иас Сара Аб ииңшыаз, аңсабарыхгы ианшәдиз ноуми шәара иашәхәо: 'Уара У-Иңәа рәаәуи' хәа, 'Сара Анҗәа Иңәа соуи', хәа ахысхәаз?

37. Сара Саб иуысқуа сымрәнозар, сыгура жәынган.

38. Аумсқуа сымрәнозар, Сара сыгура жәымгозаргы, рыгура жәга аумсқуа насты енашәкаа, егыгуишәкыя Саб Сара дымсышоу, Саргы Саб синашоу.

39. Ускан, иаыҗалт дырәагы Иара икра, аха Иара дрымшәыгыны дент.

40. Дегҗент Иара Иордан иырә, Иоани җыхә дахынауаз атыҗахь, уа дегҗангылт.

41. Ираҗәәны Иара кахь иааны ирхәон: Иоани җашәатәис иренәз егышыкам, аха Иоани Иара изкны ииңәаз зегы инашоу.

42. Ираҗәангы уа Иара дхарҗон.

Ажәензатәи ахы

1. Мариеи ләхәшә Марфен ркытантә, Вифаниатәи Лазар хәа азәи дымҗазаәыи.

2. Мариа захьдыз, Ихакунту амира ихышыны зхауаала ишыяккуа зырбаз доуи: ашәа Лазар иакун ичмазаәыз.

3. Иахәшиҗәа азәи дрымшәит, Иара иархәари: Ихакунту! абар, Уара бәна иубо дымҗазаәуи хәа.

4. Иисус ари аниаха, ихэент: ари ачымазара аһсра иаз-хээм, аха Анцэа ихаракра иазхэоуп, Анцэа Һа уи ала дхархарц азы.

5. Иисус бзиа ибон Марфеи уи лахэшсеи Лазари.

6. Лазар дыммазаоуп хэа аниаха, даеа оымыш дахыказ атыһ аеы даангылт Иара.

7. Абри ашытахь Уи ицаөцэа иренхэонт: хантэаан Уриа-тэыла хэа.

8. Ацаөцэа Иара иархэонт: Рабби, уажээмзи Ауриацэа хахэла ушыра ианашьтаз, нас Уара дырөөагы уахь уюону?

9. Иисус атаке урт иренхэонт: амш жээаа саат ракузами намоу? Өмыла иныкуо дыһацэхныслөм, избан акузар ари аһсабара алашара ибонт.

10. Уахыла иныкуо дыһацэхныслөнт, избан акузар алашара уи ицым.

11. Ари анихэа ашытахь, 'Хөмыза Лазар дыцэт, дсырөыхаразы сөонт', хэа реиэхэонт.

12. Ицаөцэа иархэонт: Ихакунту! дыцээзар, денкухонт.

13. Иисус ыызбаху имаз уи иһсра акун: дара ргу ианагэонт, баша ацэа далацэажэонт хэа.

14. Ускан Иисус аргама иаартны иренхэонт: Лазар дыһсит.

15. Шээра сшэенгурбьонт, уа сахыкэмыз азы, шээра ихашэцари. Аха шээала иара иахь.

16. Ускан Тома, Еициз хэа изышытаз, егырт ацаөцэа иренхэонт: харгы хдан, Иара хицыһсразы.

17. Иисус данаа ибент, уи адамра дтенжьтен Һшымыш штуаз.

18. Вифанна Иерусалим иазаангуан, жэохука стадиа* акун ирыбжэаз.

19. Ауриацэа ркынтэ ирацэаөны Марфеи Мариси ркны наант ирыжжьбарц, рашья ицыхуала агуакра ирымаз азы.

20. Марфа Иисус даауент хэа алаха, Иара дыһылари ддөылтит: Мариа лыөны дыөнатэан.

21. Убаскан Марфа Иисус иалхэонт: Ихакунту! Уара ара указтгы, сашья дыһсуамызт.

22. Сара уажэгы издыруент, Уара Анцэа уызыихээалакгы, Анцэа Уара ишуито.

23. Иисус уи иленхэонт: башья дгылонт.

24. Марфа Уи иалхэонт: издыруент дышгыло, нырцэгылан атыхутаэантэи амш аены.

25. Иисус уи иленхэонт: Сара соуп нырцэгылареи аһста-заарей: Сара схэзцо дыһсыргы иһсы талонт.

*11:18. Астадиа — нацанак'уент х-километрак.

26. Дызустзаалакь, зыңсы җаны Сара схазцо, ахаангы дыңсуам. Абри хабцома бара?

27. Лара иналхэонт: умс ауп, Иҗакунту! Сара ихасцон, уажэгы ихасцонт, Уара Христос шуаку, аңсабарахь наараны иҗоу Анцаа Иҗа.

28. Абригы хэаны, дцан лара лахэшыа Мариа илыҗымтны далагент, мазалагы иналхэонт: Арцаоны ара дыҗоуп егыбыз-җентуент хэа.

29. Ари аилахатэҗкьа, ирццакны дгылан Иара нахь лғыналхент.

30. Иисус макьана ақыҗа даламлацызт, Марфа дахыңылаз, убри атың ағы дгылан.

31. Убаскан, Мариа илыңказ Ауриацаа, лара дыццакны дгыланы аоны дышдылтыз анырба, илышталт адамрахы цэууара дцаз ышыа.

32. Мариа, уа Иисус дахыҗказ дненны данылаба, ишыапкуа рахь лыҗкалыжыи иналхэонт: Иҗакунту! Уара ара уҗазтгы, саша дыңсуамызт.

33. Иисус ари лҗэууарен лара илыцааз Ауриацаа рҗэууарен аниба, иңсахы җжэонт, игугы атың, икуҗэонт.

34. Егыхэонт: дабашьҗашэҗеи иара? Иара иархэонт: Иҗакунту! уцаны иба.

35. Иисус илабырз аант.

36. Ускан Ауриацаа ирхэон: уахуаңши, уи бзна дшибоз.

37. Урт рахьтэ цооуки ирхэахт: алашэ илакуа хызтыз, аригы дымҗсыртэ изыкамҗазози?

38. Иисус дырғагь игуахы җжэо адамрахы даант. Уи хэҗын, хаҗэлагагы ихэан.

39. Иисус ахахэ шыҗышэх хэа ренхэонт: иңсыз нахэшыа Марфа Уи иналхэонт: Иҗакунту! шыҗа иҗоы цысхэонт, избан акузар җшымышуп, адамра дҗейҗтеи.

40. Иисус уи иленхэонт: Сара ибасымхэазеи, ихабцозар, Анцаа ихаракыра ббоит хэа?

41. Ускан ахахэ шыҗырхит. Иисус илакуа хыхь ирҗшуа ихэонт: Аб! Иуңысышэонт, Сара Уара сахьуахаз азы.

42. Сара издыруан Уара ианакузаалакыгь Сара сышуа-хауа, аха ари сҗэонт енкушаны игылоу ажалар ирахаразы, егыхарҗарц, Уара сшаушыҗыз Сара.

43. Ари хэаны, 'Лазра, утың', хэа ибжы харакны җитит.

44. Аңсы инапкуеи ишыапкуеи аңскуршала иҗахэаны дтыцит. Ихы-иҗгы касыла иҗахэхан. Иисус урт иреихэонт: дҗыртны доушэмышт.

45. Ускан Ауриацаа рахьтэ ирацаоны, Мариа лахь нааны Иара ирҗназ эбаз, дхарцо илагент.

46. Урт рахтэ цоуку афарсенцеа рахь ицан Иисус ирѐназ пархѐнт.

47. Убаскан ацшыае-сихабацеи афарсенцеи алацэажѐара еиѐркаан, ирхѐон: Ийахцарысен? Ари Луаѐ ацшыаѐатѐкуа акыр ирацѐаны икенѐонт.

48. Иара ус дынхажыыр, зегы Иара дхарѐонт, Римаагы ааны хныхѐартеи хажѐлари икурхынт.

49. Урт рахтэ, Канафа захьзы, уи ашыкусан цшыаѐы-сихабыс иказ азом, урт ирѐнхѐонт: шѐара акгы шѐыздыруам,

50. шѐегъазхуцуам, ажѐлар зегы тахар аткыс, ажѐлар рзы азом дыѐсыр, шѐара шышѐезеѐу.

51. Ари Иара ихаѐышѐалаа имхѐонт, аха уи ашыкусан цшыаѐы-сихабыс дахыказ айынтэ, Иисус ажѐлар рзы дыѐсраны дышказ, заа ихѐонт.

52. Ажѐлар рзы мацара акум, аха иѐсакыаны иѐоу Анѐаа икшара реидкыalara азоуп.

53. Абри амин инаркны ирызбит Иара ишыра.

54. Абри акынтэ Иисус аргама Луриаѐа рыгута уаха дны-буомыт, аха уаантэ дѐонт Ефраим захьзыз акалакь ахь, ацѐхѐыра иахьазаангуаз атѐылан, дегъаангылѐонт уа ицаѐѐа иваны.

55. Иаангуан Луриаѐа Рышанѐ, убри айынтэ ирацѐаны уи атѐылакынтэ Иерусалим иаант, Амшанѐ аѐхьа аѐрыцкыаразы.

56. Ускан Иисус иѐшаара иаѐын, иасты аныхѐартаѐы игылааны дара дара еибырхѐон: Шѐгу ииѐаанаго? Иара аныхѐахь дмаари?

57. Ацшыаѐы-сихабацеи афарсенцеи адца карѐонт, Иара дахыѐоу еилызкааз адырра бжыгарц, Иара дыркразы.

Ажѐаѐатѐи ахы

1. Амшанѐ фыши шыбжыаз Иисус Вифаина даант, Иисус зыѐсы теицаз Лазар дахыказ.

2. Уаѐа идырхѐонт уахьа, Марфагы амаѐ луан. Лазаргы Иара ицѐакуаз дрылан.

3. Мариа фунтк анард икѐа иалхыз зыху дууз амиро аашытыкыны Иисус ишыанкуа ирхыллшыи лхахуалагы Иара ишыанкуа лырѐонт: аены амиро фѐы лаха-лахауа иѐналт.

4. Иара ицаѐѐа рахтэ, дызнаѐхараны иказ, Иуда, Симон Искарпот иѐа, ихѐонт:

5. Ари амиро хышѐ динариа хѐа иѐкыны ачываѐа изы-шѐымѐаѐеи?

6. Ари нара ачнազа ргурға дагены акум изихээз, аха уи дьычөөнн изы ауп. Имаз аңара сизгага акулалаң итарыңсоз нара ибжьыгон.

7. Ускаи Иисус ихэент: уи шэылкуап: ари амиро, Сара саньержуа аешиза, илпээхыр акуп.

8. Избанзар ачнազа шэара нанатъ ишэыңкоуп, аха Сара нанатъ сшэымам.

9. Убаскан Ауриацаа ркынто ирацааены Иара уа дшыказ рдырми наант, аха урт Иисус изы мацара акум изааз, Иара аңсцаа ркынто иргылаз Лазаргьы дьрбаразоуп.

10. Аьшыае-снхабацаа Лазаргьы дьршыри, ирызбит.

11. Избан акузар ирацааены Ауриацаа нара имшала наауаз, Иисус дхарпон.

12. Адырдаены ирацааены ажэлэр ркынто, аныхааеы иааз, Иисус Иерусалим дикот хэа апраха,

13. апалма махукуа ины Иара иыылент иемтуа: Осанна*! Дныхэоуп Ихакунту ильзала илануа Израплаа ры-Пъсха!

14. Иисус еадхэмек иышаан, дакутэент ишану снъш:

15. Бымигэан, Сион аңха: абар бы-Пъсха аеадхэмек дакутэаны даауент.

16. Раңхэа Иара ипааэнез ари рсеилымкаант, аха Иисус данхаракха, иргуалашэент, ари Иара изы ишаныз, изыкарцозгьы Иара шнаку.

17. Шахатра руан, Иара Лазар адамрайынто днъхэаны аңсцаа ркынто даниргыла, икказ ажэлэр.

18. Ажэлэр Иара иыыларазы ицэърцыз, абас Иара икентаз аыашьатэи раханы ауп.

19. Афарисенцаа дара дара еибьрхэент: ижэбома, шэара аггьы ишэылымшо, абар аңсабара шеибакьу Иара ихыыңшит.

20. Аныхэа аены /Аицаа/ иенхьркуаразы ииенкуоз ркынто Еллиназ цьоук ыкан.

21. Урт Вифсаида Галилентэи акынто икказ Филиппи иеы наан иархэент: ах! хара Иисус даабарц хтахуп.

22. Филиппи дааны Андриа иенхэент: Андриси Филиппи ааны Иисус иархэонт.

23. Иисус урт атакс иренхэонт: наант аамта, Ауаөытэөыс Иьа данхаракхаша.

24. Ииашаны, ииашаны ишэасхэонт: аларыц анышэ икушээз иңсыр, ахала инхонт: аха уи цсыр, ашэър рацаа аанашьтуент.

*12:13. Осанна — гурьбаратэ быжытгоуп: Уриа бызшэала наангоит 'усыңхраа', 'сенкурха'.

25. Зыңсы бзиа избо иҗаирхоит: ари аңсабарағы зыңсы зыңымбу назадатәи аңстазааразы ихьчонт.
26. Сара сымат зүа Сара дысхыңшуент: Сара сахьыкоу, смацуөгғы уа дкалашт. Сара сымат зуагы Саб уи хатыр икуицашт.
27. Уажэы Сара сыңсы еилахуоуп: Исхэараны иҗон? Саб, абри асаат сацэнырха Сара: Аха абри асаат азоуп Сара сегьзаа.
28. Саб! ухыз ырхарак. Убаскан ажэван ахьтэ абжыы гент: ихараскхьент егыхараскышт дырөагы.
29. Игыланы ари захауаз ажэлэр ирхэон: ари дыдроуп. Егырт ирхэон: дмаалыкыуп Иара нацэажэоз.
30. Иисус аҗакс урт иренхэент: ари абжыы Сара сзакум, аха шэара шэзоуп.
31. Шьта ари аңсабара накузбахонт: уажэы ари аңсабара ах наҗ далцахонт.
32. Саргы адгыыл ахьтэ санхалалакь, сегьы Сара исыдыс-кылашт.
33. Ари Иара ихэон цьсрас дызлаңсышаз реилдиркаарц.
34. Ажэлэр Иара аҗакс иархэент: хара Ауысыҗағынтэ ихахэхьент назаза иҗало Христос шиакү, нас Уара ишңоу-хэон, Ауаөйтэөмыс Иҗа ноуп ихало хэа? Дызустада Уи Ауаөйтэөмыс Иҗа?
35. Иисус урт иренхэент: имачзоуп аамта шэара алашара ахьмызаашыңкоу: Шэныкуала, алашара шэymanатц, алашыца-ра шэхамтэаразы. Алашыцарағы иныкуо издыруам дахьцо.
36. Алашара шэymanатц, ихашэцала алашара, алашара цэцэас шэаноури азы. Абри хэаны, Иисус дцан урт реыр-цэнтэахит.
37. Абаскак аңашьятэкуа дара реаңхья ианиреи ашь-тахьгы, Иара дхарцомызт.
38. Нас иҗалаант аңаимбар Исаи ихэаз ажэа: 'Ихакуи-ту! Хара хкынтэ нахаз хазцада, егыззаатыда Ихакуиу ина-ны?'
39. Дара ахацара зрылымшаз Исаи дырөагы абас нахь-хэаз азоуп:
40. Иара рылакуа ирлашэнт, рыгукуагы хахэнтэнт, рыла-куа ирымбарц, рыгукуа рылагы ирзенлымкаарц; егымаа-хэыри. Сара урт сыхушэтэыри азы.
41. Исаи абри ихэент, Иара ихаракыра ахьбази нахь-хэази Иара изы.
42. Уи ххэент хэа, ахылаңшца рахьтэ ирацэаоны Иара дхарцон, аха афарисеицэа ирыхьаны аргама икушахатхо-мызт, асинагога иалцамхразы.

43. Избанзар Анцаа ихъз-иъша аткъыс, ауафьтәөйсә ихъз-иъша наха бзна ирбент.

44. Исус ибжы өарганы ихәент: Сара схазцо Сара сакум ихенто, аха Саазышьтыз ноуп.

45. Сара сызбогы иибо Сара Саазышьтыз ноуп.

46. Сара алашара еиъш саант аъсабарахъ, Сара схазцо дарбанзалакъ алашьцара даламхарц.

47. Сара сажәакүә заханы игунызымкылаз сынкузбуам: избанзар Сара аъсабара азбразы акум сзааз, аха уи анкурхаразоуп.

48. Сара мап сцәык'уеи сажәакүә здызымкылои изы дыкоуп азбөы: Сара исхәаз ажәә дазбуент ацыхутәантәи амш азы.

49. Избан акузар Сара схаъышәәла исымхәент, аха Сара Саазышьтыз Саб Ихәта исхәашеи изушеи рыъкара ситент.

50. Егыздыруент Иара иъкара назазатәи аъсәзаара шаку. Убас, Сара исхәә схәоит Сара Саб ишсеихәаз еиъш.

Ажәахатәи ахы

1. Амшаъ аъхъа, Исус ари аъсабаракынтә Иаб нахъ инасра аамта шаанз дырны, Исус ари аъсабарафы иканы Иара бзна ибакуаз, ацыхутәанынза бзна ибеит.

2. Уаххъазы, Иуда Симон Искарлот — аъныш Иара инаъхара игу иантеиришә.

3. Иара Иаб зегъы Иара инаны ишаиркызи, Иара Анцаа икынтә дшаази Анцаа иахъгы дышцо дырны.

4. уаххъа дахыцны имацәакүә ишәихит. Ампахъшьгы аашътыхны имбеитент.

5. Ашьтахъ алагъан азы антәәланы ицаәцәә ршьапкуа рызәәарен имбаз ампахъшьәәла рырбарен дрылагент.

6. Ус Иара Симон Петра икны днент: уи Иара иеихәент: Ихакунту! Уара уоума сара сшьапкуа зызәәә?

7. Исус уи атакс иеихәонт: Сара икасцо уара макъана нуздыруам, аха ушьтан нудырышт.

8. Петра Уи иеихәонт: сара сшьапкуа Уара адунихаан нузәәараны укам. Исус уи атакс иеихәонт: исмызәәар, Сара сәы хутаа умам.

9. Симон Петра Иара иеихәонт: Ихакунту! сшьапкуамоу, снапкуагы сыхгы.

10. Исус уи иеихәонт: изәәәоу изәәәара гуакрас икам, уи ишьапкуа рыда дыцкъоуп дшынеибакыу: шәаргы шәыцкъоуп, аха зегъы шәакум.

11. Избанзар Иара дидыруан дызтирани иказ: уи азоун изиҳаа: шэмызгегы шэмидхам хэа.

12. Иара дара шэманкуа анизэзаа, иматэакуа азшытыхны денгалатэан иренхэонт: иждыруама шэара Сара шэзызуз?

13. Шэара Сара Арцэан Ихакунтуи хэа шэсынштоуп: ицабыргныгы шэахэонт: избанзар Сара уи сакупэкоуи.

14. Убас, Сара Ишэмыкунтуи Арцэан шэманкуа сызэзаазар, шэаргы шэара шэарала шэманкуа шэенбарзэзэалароуп.

15. Избанзар Сара шэара адырштыэм шэмыстент, Сара шэманшэмыкэспаз еиш, шэаргы икашэпалари.

16. Инашаны, инашаны ишэасхэонт: атэм иара нах диехам, инашыкугы даазыштыз диехам.

17. Шэара ари жэдыруазар, шэа шэзы кэафурууп, ари аныкэаңце.

18. Аха шэара зегь шэзы исхэом ари: Сара издыруент налыскуаз, Аха инагзахаант Аэыра: 'Ача сышызфо ишыкуа Сара сахь ирхент'.

19. Уэжэнатэ, ари назаанда ишэасхэонт, иара аниагзахаань, икашэпари, Сара шакуу.

20. Инашаны, инашаны ишэасхэонт: Сара азэыр дэшытыр, уи дыздыкыло Саргы сидикылонт, Сара сыздыкылогы Сара Саазыштыз дидикылонт.

21. Абригы ихэан, Иисус игу атыф, икуйканы шахатра кэце ихэонт: инашань, инашаны ишэасхэонт: шэуэзэк синафхэонт Сара.

22. Ацаэцаа дара дара еицафшуан Иара иззиҳээз дызымбатэбараны.

23. Иисус бэна иибоз ацаэцаа руэзэк Иара игу ишыкуижэнт.

24. Симон Петра уи адырга иирбент, Иара зызбаху имаз изы дызпари.

25. Уи Иисус игу ишыкужны иенхэонт: Ихакунту! дызустатада уи?

26. Иисус атаке ихэонт: абри ача-са ирбаазаны изыстоноуи хэа. Аса ирбаазаны Иуда — Симон Искарпот ица — инашаны итэонт.

27. Уи аса аныдахь, аыныи дибралт. Убаскан Иисус уи иенхэонт: икауцаша, кэца ирласны.

28. Аха итэакуаз рахытэ азэгы ари уи изиенхээз изелымкаант.

29. Избанзар Иуда ацара сизгага экуалаф, иман азы, аныхээзы цэара ак аныхуари, ма цэара амы аччицаэа иритари, иенхээз цырышэнт уи Иисус.

30. Аса аашьтыхны убри асаатазтэка ддэылцит уи: уа-хылан.

31. Уи дандэылт, Иисус ихеонт: шыта Ауаоытэмыса Иьа дхаракхоит, дхаракхоит Анцэагы Уи иеы.

32. Анцэа Иара иеы дхаракхазар, Анцэагы Уи дхаренк'уент Иара иеы, ирласынгы дхаренк'уент.

33. Схучкуа! Сара дук аамта шэара шэмыцказауам: Сара шэара шэмышаалашт, аха Сара, Ауриацэ а ишрасхэахью еиыш: 'Сара сахьцо шэара шэзынеуам хэа', абас шыта шэаргы ишэасхэонт.

34. Аькара еыц шэыстоит шэара: азэи азэи бзна шэеибалала: Сара шэара бзна шэмызбаз еиыш, шэеибалала шэаргы бзна.

35. Шэара сцаоцэа шшэаку злардыруа, шэара шэара шэыбжлара абзнабара шэымазар ауп.

36. Симон Петра Уи иеиэхэонт: Ихакунту! Уара уабаои? Иисус атаке уи иеиэхэонт: Сара сахьцо уажэы уара узсышьталашам, аха ушьтан усышьталонт.

37. Петра Уи иеиэхэонт: Ихакунту! изсылымшозеи уажэы Уара ушьталара? Сара сыцсы Уара иухтнысэонт.

38. Иисус атаке уи иеиэхэонт: уьсы Сара исыхтныуцоныу? инашаны, инашаны иуасхэонт уара: арбафь фнацаанза, уара хынтэ мап сцэмык'уент.

Ажэишьтэи ахы

1. Шэгу кашэмыжыи: Анцэа дхашэцала, Саргы схашэпала.
2. Саб ионы атыцкуа рацэаны икоуп. Икамызтгы, атыцкуа шэызсырхиарц сэонт хэа шэасхэарызу?
3. Сцаны шэтыцкуа ансырхьиалак, сеицааны шэаргы Сара сахь шэызгонт, Сара сахьыкоу шэаргы шэыказарц азы.
4. Сара сахьцо, шэара ижэдыруент, амэагы жэдыруент.
5. Тома Уи иеиэхэонт: Ихакунту! хара Уара уахьцо хэдыруам: нас излаадыррызеи амэа?
6. Иисус уи иеиэхэонт: амэагы, аиашарагы, аьсцазаарагы Сара сөуп: азэгы дзауам Саб иахь, Сара сыла акумуляар.
7. Сара сыжэдыруазтгы, Сабгы дьжэдыруан. Уажэшьтарнахыс Иара дьжэдыруент дегыжьэбент Иара.
8. Филипп Уи иеиэхэонт: Ихакунту! дхарба Аб егыхэзхонт уи.
9. Иисус уи иеиэхэонт: абарскаамта шэара шэмыцкоуп, нас

уаргым сыузенлымкаауану, Филипп? Сара сызбаз Абгым дибент. Нас егылауэхэзон уара: 'Аб дхарба' хэа?

10. Ихамуназон уара, Сара Аб сышилоу, Абгым Сара дышсылоу? Сара шэара ишэасхэо ажэакуа Сара схауышэала нехэом: Сара исылоу Аб Ихатэ уыскуа ирэфонт.

11. Ихашэц, Сара Аб сышилоу Абгым Сара дышсылоу: мап анякуха, ихашэц нара ауыскуа рхатакуа рыла.

12. Ивашаны, ивашаны ишэасхэонт: Сара схаздо Сара исырфо ауыскуа ирэфалонт, ешхангым ирешашт: Сара Аб иахь сахэцо айынта.

13. Сара сыхызала шэыхэозаалактым исырфонт, Аб дхаракхари Ифа ифы.

14. Сара сыхызала акыр шэахэар, Сара исырфонт.

15. Сара бэна сыжэбозар, сыфкаракуа шэрыкуныкуала.

16. Сара Аб сехэант даеа Дгылааык дшэцтары, назаза уи шэара дшэцказарц аэм.

17. Анаша Аңсы, аңсабара наднамкыло, уи дахьамбон дахьазымдыруен: аха шэара Иара дыжэдыруент, избанзар шэара дшэцкуи дегышэцказауент шэара шэфы.

18. Шэнетымкуаны шэынсыжэуам: шэара смышэаашт.

19. Даеа мачк ауп, нас аңсабарагым сабом: аха шэара сыжэбонт, избан акузар Сара сыңсы тоуп, шэаргым шэынсы тазауент.

20. Уи аены ижэдырынт шэара, Сара Саб сышилоу, шэаргым Сара шэынсылоу, Саргым шэара смышэылоу.

21. Сара сыфкаракуа зманы урц ирыкуныкуо ноуп Сара бэна сызбо, Сара бэна сызбо, Сабгым бэна дибашт, Саргым уи бэна дызбонт, Схаца сегындэартуент.

22. Искарпонт иакумкуан, даеа Иудак Иара кенхэонт: Ихакунту! Иарбану Уара аңсабара акумкуан, хара ухэцэартыра зыутаху?

23. Иисус уи атаке кенхэонт: Сара бэна сызбо, Сара сажэагым дыкуныкуонт: Сабгым уи бэна дибонт, Иара иегым хенны хтыфкус хархонт.

24. Сара бэна сзымбо сажэакуагым дрыкуныкуом. Шэара ишэахауа ажэа Сара сакум, аха Сара Саазышьтыз Аб итауп, ажэа Сара сакум, аха Сара Саазышьтыз Аб итауп.

25. Ари-шэара ишэасхэонт, шэара шэмыканы.

26. Сара сыхызала Аб вааныштуа Адгылаа — Аңсы-Цдыа — зегым шэарташт, сгышэгуаленришэшт, Сара ишэасхэахэо зегым.

27. Атынчра шэара ишэынсыжэуент, Сара атынчра шэара ишэыстонт: аңсабара ишышэнацо акум, Сара ишшэысто. Шэгу кашэмыжым егышэмыртрысы.

28. Ишэмахан Сара шэара ишэасхээз: 'Сдонт сэгьауент шэара шэахь хээ'. Сара бэна сьжэбозар, Сара Аб иахь сахьцо шэеигурьбарын, избан акузар Аб Сара дсеишауп.

29. Уажэы Сара шэара зал ишэасхээнт, икалаанза, наны-каваллакь ихаишэцаразы.

30. Шьта Сара амаху шэасхээм: избанзар ацсабэра ах дауент, Сара сэгьы лахула имам.

31. Аха Сара Аб бэна дшызбон ицкара ишахээ еицш иш-шырфеион ацсабэра надырыц азы: шөгьма, шээала арантэв.

Ажэохутэи ахы

1. Сара азахуа инашацэка соуп, Сабгьы Дзахуазаэуп.

2. Нарбанзаалакь Сара исыкуны ашээр зэдало амаху Иара исыкуишэуент, нарбанзаалакь ашээр зэдало ирыцкэонт, еиша ирацэаны ашээр алаишэтыри азы.

3. Шэара шьта шэыицхэуи, Сара шэара ишэасхээз ажээ абзоурала.

4. Сара шэсылаз, Саргьы шэара шэылазаап. Амаху азахуа имамзэр, иара ахала ашээр шаанамыишэуа еицш, убас суи шэаргьы Сара шэсылаамзар.

5. Сара сзахуэуи, шэара шэмахуцакуэуи: Сара исылоу — Саргьы иара сивоуп — уи ашээр рацээ ааншэтуент, избан акузар Сара сьиде ахгьы шэзырфеион.

6. Сара исылаам уи иак дкажэхэнт, амаху еицш, дегьэонт: урт еицганы аица накурыжэуент сгыбылуент.

7. Сара шэсыланы шэкалар, Сара сажэакуагьы шэара шээы икалар, ишэахканы шэзыхээ зегьы шээуент.

8. Сара Саб ичаракьрас икоу, шэара абэиара шэылцны, сцаэцээ шэакуны шэыкалара ауп.

9. Аб Сара бэна сшибаз еицш, Саргьы шэара бэна шэыз-бэнт: шэыказ сьбэиабэрагы.

10. Шэара Сара сьцкаракуа шэрыкуныкуозар, сьбэиабэра-гы шэкалант, Сара Аб ицкаракуа срыкуныкуаны, Иара иб-эиабэрагы сшыкоу еицш.

11. Сара ари шэасхээнт, Сара сгурьбэра шэара шээы ика-зари, шэгурьбэрагьы хэмзари азы.

12. Ари сара исыцкароуп: бэна шэеибабала, Сара бэна шэыызбаз еицш.

13. Аэыцээ ацсы рьхтыицара ацкьыс, еишау абэиабэра азэгьы имам.

14. Сара цкараны ишэысцо шэыкуныкуозар, шэара Сара шэысэыцэоуп.

15. Шьта Сара шэара атэкуа хэа сшэыпхьом, избан акузар атэы издыруам нах икеито: аха Сара шэара соызца хэа сшэыпхьент, избан акузар Сара Саб икынтэ исахаз зегы шэара ишэаэхэент.

16. Шэара шэакум Сара салызхыз, аха Сара соуп шэара шэалхны шэзыргылаз, шэцаны абзиара шэырфеаларц, уи абзиарагы иказарц, сыхызала Аб шэызихэозаалакгы шэитарц азы.

17. Абри ауп цкарасгы ишэысто: азэн-азэн бзиа шэеибала.

18. Аңсабара шэара шэацэымбзар, ижэдыруз, Сара шэаку шэара шэацхьагы иацэымбхэхьоу.

19. Шэара шэыңсабаратэкуазтгы, аңсабара иара атэы бзиа набозаарын. Шэара шэахьсабаратэым, аха аңсабаракынтэ Сара шэахьалыхыз азоуп, аңсабара шэара шэацэымбу.

20. Ишэхашэмырштын Сара ишэасхэаз ажэа: атэы нах иацкыме деихам хэа. Сара сыңхарцозтгы, шэаргы шэыңхарцонт: сажэа икуныкуозтгы, шэара шэажэагы икуныкуашт.

21. Аха абри зегы изышэзыкарцало, Сара сыхыз азоуп, избан акузар Сара Саазышьтыз дрыздыруам.

22. Сара сааны урт ирасымхэазтгы, гунаха роуомызт, аха шьта урт рыгунаха акынтэ хыркынашьа рымам.

23. Сара сызэымбыу Сабгы дицэымбыуп.

24. Сара урт рыбжьара дааэзэм имырфеац ауыскуа смырфеозтгы, урт гунаха роуомызт; шьта хагырбент хагырцэымбууп Сарен Сабн.

25. Аха ианазаант р-Умеңка иану ажэа: 'Сара баша сырцэымыхент'.

26. Сара Саб икынтэ иаасымшьтуа Адгылаэ — Аншара Аңсы — Аб ихылцуа — данаалакь Сара шахатра сзиуент.

27. Иара убас шэаргы Сара шахатра сзыжэушт, избанзар шэара аханатэгы Сара шэсыцкоуп.

Ажэафтэн ахы

1. Сара абри ишэасхэаз, шэхырымхразоуп.
2. Асиагогакуа шэыртырцалашт: уимоу иаауент аамта, шэара шэызшьуа дарбанзаалакь, Анцаа иматц нуа анцышьо.
3. Абригы рыулашт, Аби Сарен хахьырзеилымкааз акынтэ.
4. Аха ари Сара ишэасхэо, аамта анаалакь, Сара уи

шшэасхэахьоу шэгүалашэыршээрц азоуп. Сара шэара шэыңц-
кан азоуп, аханатэ ари шшэасымхэаз.

5. Шьта Сара Саазышьдыз иахь сдонт, аха шэара шэахьтэ
азэгы дсазцаауам: уабацион? хэа.

6. Аха абри ахьшэасхэаз акынтэ, шэыгукүа гурэала
иңэнт.

7. Аха Сара аиаша шэасхэоит: Сара ссар, шэара ишэ-
зэбьуп. Избанзар, Сара сымсар, Адгылаө дышэзаауам: аха
ссар, Иара шэара дышэзаасышьтуент.

8. Данаалакь, Уи аңсабара иазцэыригашт иара аөашьбара
агунахаракүеи, апабырги азбрен рзы.

9. Гунахарас икоу — Сара сахьхарымцо ауп.

10. Ацабыргыс икоу — Сара Аб иахь сымщон уаха Сара
сахьыжэымбон роуп.

11. Збрас икоу — ари аңсабара ах ииңкузбхахьоу ауп.

12. Еиңа ахэатэы рацэа сымоуп шэара шээы, аха шьта
шэара ишэылшом /уи/ алагзара.

13. Иара — Аиаша Аңсы — данаалакь, аиашара зегьы шэа-
күиришэан, избанзар Уи ихаңышэала акүм дышцэажэало, аха
иахауа ауп ишэеиңхэо, икалашагы шэирдыруент.

14. Уи Сара схаренкышт, Сара стэы идкылааны шэара
иахьышэирдыруа азы.

15. Аб имо зегьы Сара истэуп. Сара стэы идкыло шэара
ишэирдыруент хэа зысхэазгы уи азоуп.

16. Шьта мацк ауп, уахагы сьжэбашам: еиңа дук мырцы-
күангы Сара сьжэбашт.

17. Убаскан ицаөцэа рахьтэ цьоуку азэи-азэи еибьрхэент:
иңаиңхэо закузен Иара: 'Шьта мацк ауп, уахагы сьжэбам
Сара: еиңа дук мырцыкүа сьжэбонт', насгы 'Сара Аб иахь
сдонт' хэа?

18. Абасты рхэон дара: изакузен ари Иара ииңхэо: 'дук
мырцыкүан' хэа? Ихаздыруам ииңхэо закуу.

19. Иисус иазцаарц шьртахьз еиликаан, ирехэент: 'шьта
мацк ауп, уахагы сьжэбам: еиңа дук мырцыкүан сьжэ-
башт', хэа ахьшэасхэаз азоума шэеизцаауа?

20. Ииашаны, ииашаны ишэасхэоит: шэара шэцэыуалашт,
шэбьзлашт, аха аңсабара гурьбалоит: шэара шэгурөалоит,
аха шэгурөа гурьбарахоит.

21. Аңхэыс, ахшара данлоуа, дгуак'уент лаамта аант азы:
ахшара данлоулакь, ауаөы аңсабараөы дахьиз агурьбара-
кынтэ, агуакра лгуалашэом.

22. Уажэы шэаргы агуакра шэымоуп: аха Сара шэеиңа-
збашт, шэыгүгы гурьбаашт, шэгурьбарагы азэгы ишэөи-
гашам.

Уара нутəуи, Уара урт Сара нсмуҗент, даргы Уара уажəа икунийҗент.

7. Шьта дара енлыркаант, Уара Сара нсмуҗаз зегыи, Уара укынтə шаку.

8. Избан акузар Уара нсмуҗаз ажəакуа дара ирыҗент, даргы ирыдыркылт егыенлыркаант, кашани Сара Уара укынтə шылабааз, егыхарҗент Уара шыаушыҗыз.

9. Сара урт рəуи сызухəо: аҗсабаразы акум сызухəо, Сара сызухəо Уара сыкунҗмутəи рəуи, избанзар урт Уара нутəуи.

10. Сара нсмуҗаз зегыи Уара нутəуи, Уара нутəугыи Сара нсмуҗаз, убарт рəи Саргы схаранҗент.

11. Сара шьта аҗсабаразы сыкам, аха дара аҗсабаразы иҗоуи, Сара Уара уахь сҗонт. Аб Анкь! урт Уара нсмуҗаз, Уара ухьдала иҗча. даргы хара хенҗи назəкны иҗазарҗ азы.

12. Сара урт сарыиҗаз, урт нсмуҗаз, Уара ухьдала нсмыҗон егысымьҗент, урт рəиҗтə азəгыи дҗанҗент, Аыра назарҗ азы. атахара аҗа нанумзар.

13. Шьта Уара уахь сҗонт, егысхəонт, ари аҗсабаразы Сара сгурҗара дара рəи иназаны иҗазарҗ.

14. Сара урт Уара уажəа рыҗент, аҗсабаразы дара наҗамьҗент, избанзар дара аҗсабаразыи, Сара шыаҗсабаразыи еиҗи.

15. Сухəом урт Уара аҗсабаразыи нугаразы, аха /сызухəо/ урт агьангыи иҗамьҗарҗ азы.

16. Урт аҗсабаразыи, Сара шыаҗсабаразыи еиҗи.

17. Иҗшья урт аншарала: Уара уажəа нашоуп.

18. Уара Сара аҗсабаразыи шыаушыҗыз еиҗи, Саргы дара аҗсабаразыи нсмыҗит.

19. Сара дара схи рыкуҗонт, даргы нашарала иҗшья-харҗ азы.

20. Дара рымацара рэи сухəом, аха ражəала Сара схазҗо рызгыи.

21. Аб, Уара Сара ушмылоу, Саргы Уара шышулоу еиҗи, даргы хара иҗазаны, назəкны иҗазарҗ, Уара шыаушыҗыз аҗсабаразыи иҗанҗарҗ.

22. Уара хамтас аҗсабаразыи ахаракырагыи дара хамтас ирыҗент, хара хшадəуи еиҗи, даргы назəкны иҗазарҗ азы.

23. Сара урт срымоуп, Уаргы Сара усылоуп: разара назəкны иҗазарҗ азы, егыдырыи аҗсабаразыи, Уара шыаушыҗыз дара бэи ишыубазы, Сара бэи шыубаз еиҗи.

24. Аб! Уара нсмуҗакыаз Сара сахьыкоу иҗазарҗ стамьҗи,

Уара исмутаз сыхарақыра рбалари, аҕсабара ҕаанза бзиа сибейт азы.

25. Аб Ацабырг! аҕсабарагы уазеилнамкаант Уара, аха Сара уеилыскаант, артгы еилыркаант, Уара Сара сшааушы-тыз.

26. Сара урт Ухыз рызцэырызгент, егырызцэырызгонт Уара бзиа сызлоубаз абзиабара дара рҕы иказари, Саргы дара рҕы ськазари.

Ажэатэн ахы

1. Абри хэаны, Исус ицаөцэа иманы Кедрон арөаш нырцэ, ицаөцэеи Ихатен злаанз абахчара эхыказ аганахья-ла, ддэылцит.

2. Ари атың, Иара дызнаңхаз, Иудагы идыруан. Исус лассы-лассы ицаөцэеи Иарен арака еизалон азы.

3. Абас, Иуда гуңоык аибашыцаа иманы аҕшыаө-еихаба-цэеи афарисеицэеи рмацуцаа ицны уахь диеиуент, ацэымза-куен, алашарбагакуен, абьаркуен рыла диекуных.

4. Исус дзынварапы дыказ зегы идырын, дцэырцны урт иренхэонт: шэзышьтада? хэа.

5. Иара атаке иархэонт: Исус Назарен. Исус урт ирен-хэонт: Уи Сара соуп. Иара дызнаңхаз, Иудагы, урт дрыла-гылан.

6. Иара 'ари Сара соуп' — хэа иренхэа, рышьтахька еицэпын, адгыыл икухант.

7. Убаскан Иара деицаразцаант: шэзышьтада? хэа. Дара ирхэонт: Исус Назарен иоуп хэа.

8. Исус атаке иренхэонт: ишэасымхэеи, Уи Сара соуп хэа? Нас Сара сакузар шэмзышьтоу, арт шэыркуан, ицаант.

9. Нас иназаант Иара иихэаз ажэа: Уара исмутакуаз ркынтэ азэгы дтасмырхент.

10. Аса змаз, Симон Петра, уи атра итыхны аҕшыаөы-еихабы итэык иарбьа лымха ҕицэонт: атэм Малх ихзын.

11. Исус Петра иенхэонт: аса атра итаца: Сара Аб исцтаз аҕа сымжэырцу?

12. Убаскан гуңоык аибашыцэеи, зыкьоык рхылаңшцэеи, Аурна имацуцэеи Исус дыкны ддэрхэонт.

13. Раңхья Уи Анна иахь дыргеит, уи ашыкусан ҕшыаөы-еихабыс иказ Канафа диабхуан азы.

14. Канафа ажэлар рзы азэы дыңсыр еиха еибьуп хэа Ау-рицэа ирабжыызгаз иакун.

15. Симон Петрей дааа таабыки Иисус ишьдалент. Уи ацаабы ашьшаае-еихабы дидыруан, Иисус дицны дагытат уи ашьшаае-еихабы нашта.

16. Петра ашта нтыц ашэ дадгылан. Убаскан, егыи, ашьшаае-еихабы иидыруаз ацаабы даатыцын ашэхьчаа илахэаны, Петра дытэнгалт.

17. Ари ахтырхэыс — ашэхьчаа Петра иалхэонт: уаргмы Ари Ауаа ицаацэа уреуазами? Иара, мап, ихэонт.

18. Ахьта ыкан азы, атакуеи амацуцаеи амца еикуцаны, нахагыланы рыедырхон: Петрагмы урт дрылагыланы иеирхон.

19. Ашьшаае-еихабы Иисус дизцаант Иара ицаацэеи ирцаракуеи рзыхэан.

20. Иисус уи атаке иеиэхэонт: Сара зегыи аргаме ашьсабара иазаасыртит: Сара ианагы асиагогакуеи аныхэартакуеи реы, Ауриацаа ахьеизо, ауп иахьыдсырцоз, мазалагмы акгмы сымхэазент.

21. Уара Сара узсазцаауазеи? изахауаз урацаа ирасхэоз. Урт ирдыруент Сара ирасхэоз.

22. Ари анихэа, иааиуга игылаз амацуцаа руазэк Иисус дицасын, абас аума Уара ашьшаае-еихабы атак шиудо? — ихэонт.

23. Иисус атаке уи иеиэхэонт: Сара ибаацсыне исхэазар, ишыбаацсу ала шахатра уы. Ибзназар, узсысуазеи?

24. Убаскан Анна Уи дышэхэааз ашьшаае-еихабы Канафа иахь диньдит.

25. Симон Петра дгыланы асырхара дааыи. Ускан уи иархэонт: Иара ицаацэа иренуоу уакузами уаргмы? Иара, сакум хэа, мап икит.

26. Ашьшаае-еихабы итэкуа иренуаз — Петра злымха хихэаз иуак — ихэонт: Сара сакузами абахчааы Иара уицны узбаз?

27. Петра дырфаагы мап икит. Убри асаат азы арбабьгмы фнатит.

28. Уе Канафа икынтэ Иисус азбыртахь дыргонт. Шыжьыи. Дара азбырта ионамлент ихумгамхарц, аха Амшап, рфаразы.

29. Пилат* урт рахь ддэылцын иренхэонт: Ари Ауаа ихарашэтэуазеи?

30. Дара атаке иархэонт: Иара дыцэгьауаабымзар, дуахтомызт хэа.

31. Ускан Пилат урт иренхэонт: дганы шэара шэ-Усцкала дшэызбы хэа. Ауриацаа уи иархэонт: хара азэгмы ишыра хакунтым хэа.

18:29. Пилат — Уриатэылани Самарвеи реы Римтэ амч-харакөы.

32. Иназаант Иисус иажэа, Иара иңсышьахашаз азыхэан, рыхшыө азцартэ ихээз.

33. Убаскан Пилат азбыртахь дентаөналаны Иисус даиңцухан иеиңхэент: Уара Ауриаңэа рах уоума?

34. Иисус атакс ихэент: Уара ухы иңуухэау, мамзар егырт иуархэоу сызбаху?

35. Пилат атакс ихэент: Сара соуриоума? Уара ужэлари аңшыаө-еиңхабаңэеи роуп Уара сара усызтаз. Икауңеи уара?

36. Иисус атакс ихэент: Сара сыңсхара ари аңсабара иатэым. Сара сыңсхара ари аңсабаратэызтгы, сматуңэа, Ауриаңэа срытамхаразы, икуңаларын. Аха шыта сыңсхара арихьтэым.

37. Ускан Пилат Уи иеиңхэент: нас Уара, уеизгы, Уыңсхауп акуу? Иисус атакс ихэент: уара уоуп Сара сыңсхауп хэа зхэо. Сара сагызиз аңсабарахьгы сзааз, аиаша сазыша-шахатырц ауп. Дарбанзаалакь аиашара иакынтэну сыбжкы дазызыроуент.

38. Пилат Уи иеиңхэент: изакузеи аиашара? Абригы хэаны, уи Ауриаңэа рахь дентадэылтын иреиңхэент: сара Уи хара идызбалом.

39. Шэара тассе ишэымоуп ес-Мшаңы азэы дышэзоусышьтырц. Уажэы шэара ишэтахуп акуу, Ауриаңэа ры-Үсха дышэзоусышьтырц?

40. Убаскан урт дыроагь иеныкаант: Ари иакум, аха Барабба хэа. Барабба дабрагьоин.

Азеижэтэи ахы

1. Убаскан Пилат Иисус дганы акамчы дыпихит.
2. Ар уаа амаф гургьин цаны ихы иахарцан матэа каңшыыла денлархэент.
3. Иааигуа ииенны, нагзара укузаант Ауриаңэа ры-Үсха! хэа иахэо иеасуан.
4. Пилат адэахьы дентадэылтын урт иреиңхэент: абар, Иара шэара шэахь ддэылызгоит, хара иидзымбало жэдырырц.
5. Убаскан Иисус адэахьы ддэылцит амаф гургьин иханы, матэа каңшыыла денлаңэаны. Пилат урт иреиңхэент: абар Ауаоы.
6. Аңшыаө-еиңхабаңэеи аматуңэеи, Иара данырба, еибархэхэент: дкыдца, дкыдца! хэа. Пилат урт иреиңхэент: дганы шэара дкыдышэца, избанзар сара Уи хара идызбалом.
7. Ауриаңэа уи атакс иархэент: хара ихамоуп Ауысҕка,

уи Ауыспҕа излахао ала дыһсыроуп, Аицаа Иҕас иейкентент азы.

8. Пилат, ари аниаха, еиҕаҕы дшэент.

9. Азбырта деиҕаһыналан, уабатэиу Уара? — хэа Иисус иенхэент. Иисус уи атак нимтент.

10. Убаскан Пилат Уи иенхэонт: сара соума атак зыумто? Уара нузымдырзон, сара Уара уоужьра амчра шсымоу, Уара укыдцара амчраҕы шсымоу?

11. Иисус уи атак иенхэент: Уара мчыс хэа акгы умазаарымызт, хыхынтэ уи утамзар. Убри акынтэ уара сузтаз еиҕа гунаха имоуп.

12. Абри инаркны Пилат Уи ноушьтра даштан. Аха Ауриацаа еибархэхэент: уара абри доуушьтыр, уара Кесар* уиоһзам. Дарбанзаалак Пҕсха сзы казцо Кесар диабоуп хэа.

13. Пилат ари ажэа аниаха, Иисус аштахь ддэылиган азбырта, Лифостротон* захьзу, дыкутэент, Уриа бызшэала Габбафа хэа изышьтоу атыҕ.

14. Амшаҕ аҕхьатэи ахуаша акун. Асаат афбатэи ирзынаҕшуан. Абар шэара шэы-Пҕсха, хэа реиҕэонт Пилат Ауриацаа.

15. Убаскан урт еибархэхэент: дыкуга, дыкуга, дыкыдпа Иара хэа. Пилат урт иренхэонт: шэы-Пҕсха дкыдыспарну? Аҕшыаө-еиҕабацаа уи атак нархэент: хара Кесар ида Пҕсха дхамам хэа.

16. Убаскан уи, Иара дара дкыдырцарц, дриҕент. Абас Иисус дрыма иент.

17. Иара иҕьар иманы, Ахыбаө хэа изышьтаз, Уриа бызшэала Голгофа* захьзу, атыҕ, дазкылсит.

18. Иара дахкыдырцаз, даҕа еыҕаҕы наҕ-аак ишкыдырцент, Иисус рыгутаны.

19. Пилат аөыра капаны аҕьар нахаиргылат. Ианын: Иисус Назарен, Ауриацаа ры-Пҕсха.

20. Ари аөыра Ауриацаа рахьтэ ирацааһы наҕхэент, избанзар, Иисус дахкыдыз, атыҕ, акалакь назаангуан, наҕыһоһи Уриа бызшэала, Латин бызшэала, Бырзен бызшэала.

21. Ауриацаа рыҕшыаө-еиҕабацаа Пилат нархэент: иумһын,

*19:12. Акесар — Римтэи ахэынтқар ихьз.

*19:13. Лифостротон — Бырзен бызшэала наанагоит ахахэтэ кугыларта.

*19:17. Голгофа — Уриа бызшэаҕы ари ахьз ахуы адаахьтэи аҕьра накунарҕшуент.

‘Ауриацаа ры-Пѣсха’ хэа, аха ианца, ‘Иара ихэент: Сара Ауриацаа сры-Пѣсхауп’ хэа.

22. Пилат атакс ихэент: сара наныспаз аныспент хэа.

23. Иисус данкыдырца, ар уаа Иисус ишэпатэкуеи ихитони* рган, ишэпатэкуа пѣшхутакны иршент: ары уаөы цыпѣхьаза хутак-хутак ноуит. Ахитон захымызт, исын ишенбакыу аханьтэ.

24. Урт дара дара еибырхэент: иѣаажэарым ари, аха изтэхо хэа ацэы азтахаршэып хэа. Иназаант Аөыра иану: ‘Сышэпатэкуа дара дара ензыршент, сышэпагы зтэхо хэа ацэы азтадыршэнт.’ Ар уаа роуп ари казцаз .

25. Иисус иѣар иадгылан Иара Иани, Иан лахэшьа Мариа Клеоп-пѣдан, Мариа Магдалинеи.

26. Иисус Иани лаангуа игылаз, бзиа иибоз, иѣаөыки аниба, Иан иленхэонт: Аѣхэыс, абар Бара бѣа хэа.

27. Нас ацаөы иенхэент: абар уара Уан хэа. Абри инаркны ацаөы Лара иара иахь дигент.

28. Абри ашьтахь, Иисус шьта зегь шыназаз дырны, Аөыра иану каларазы, ‘азба сак’уент’, ихэент.

29. Арака игылан бжьенла ихэыз амазэху. Убаскан анссон² абжьен зларчыз ашэынгар ахарѣаны икышэ икуркит.

30. Иисус абжьей агьама аниба, ‘инаяент!’ ихэент. Ихгьы иенкуагын, иѣсы ишьдт.

31. Хуашан акынтэ, асабшазы ацэеижькуа аѣар икыдымхаларц, ари асабша мышныхэа дуун азы, Ауриацаа Пилат ихэент урт ршьаргуацэкуа пѣтэцэаны икыдырхьри.

32. Ус ар уаа аан рапѣхьатэни егыи Иисус икыдызи ршьаргуацэкуа пѣрытэцэент.

33. Аха Иисус, иѣы иааны, дшыпѣсхьаз анырба, ишьаргуацэкуа пѣрымцэент.

34. Аха ар уаа руазэк аѣсала ивара кылижэент, убри асаат азы ашьен ази аалыжжит.

35. Избазгы шахатра азиуит, егынашоуп уи ишахатра, егындыруент ихэо инашоу, ишэргьы агура жэгаразы.

36. Ари калент, ‘ибаө мхуашаант,’ хэа Аөыра иану назарц азы.

37. Дырөагь даөа өырак нахэонт: изларькшаз ихуапшлонт.

38. Абри ашьтахь Есыф Аримофентэи, пѣхьатэи Иисус

*19:23. Ахитон — Абырзенкуа ажэытэтэи рышэца /итбаатыцэны екурены исын/.

*19:29. Анссон — цназ хкыуп.

ицаөцэа иренуаз, аха Ауриацэа дрыцэшэаны зыезаны иказ, Пилат дихэент, Иисус ицэеижь игарц. Пилат уи дакуиттэнт. Уи дааны Иара ицэеижь игент.

39. Даант Никодимгьы, Иара ифь рафьха уахылланы иаа-хьаз, егыангент шэ-фунтк инарзынафьшуа асмирнеи алоней* еилацаны.

40. Иисус ицэеижь ганы, Ауриацэа ржышьала, зыфөы лаха-лахауаз касышла итарыхэхэент.

41. Иара дахькыдыз бахчаран, уи абахчафьы икан азэгьы дызтарымпаңыз дамра фьцк.

42. Иара убра дагьтарцент Иисус, Ауриацэа рхуаша акынтэ, адамра аангуан азы.

Аажэатэи ахы

1. Амчыбжь афьхатэи амш аеныцэкьа, шаанза, Мариа Магдалина адамрафьы даауент, егылбоит адамра ахахэ ша-кухыз.

2. Дьоны Симон Петреи, егыи, Иисус бзна иибоз, ацаөи рфь дааны иралхэонт: Ихакунту адамра дьыргент, егылаз-дыруам Уи дахьышьтарцаз хэа.

3. Убаскан Петреи егыи ацаөи дэылтны адамрахьы рфь-нархент.

4. Урт аөыуагы сибарөны ендэмыкулент, аха егыи ацаөи сиха дласны дьөуан /акынтэ/, Петра днафьсны афьха адамрафьы даант.

5. Данылаку, ибент акасышкуа шышьтаз, аха дтамлент.

6. Убаскан уи ишьтархны даауент Симон Петра. Уи адамра дталт, егылбоит акасышкуа шышьтоу.

7. На сгыи Иара ихы иахаз акасы, егырт акасышкуа ирыцшышьтамкуан, иара афьафьы, хазы енуархэны ишышьтаз.

8. Убаскан егыи, рафьха адамрафьы иааз, ацаөгыи дталаны ибан агура игент.

9. Избанзар урт макьана ирыздыруамызт Аөыра, Иара афьсцэа ркынтэ дгылараны дшыказ.

10. Абас, ацаөцэа рышьтахька ихынхэнт.

11. Мариа адамра аңтыц дгыланы дцэмуан. Ус дшыцэмуаз, адамрахьы длакуит.

*19:39. Асмирнеи алоней — зыфөы лаха-лахауа духьжуоуп.

12. егьылбент өыңьа амаалыкьцэа шукуакуала еилахэаны Иисус иңәенжь ахышьтэз, азэы ахахьы егьи ашьапахьы, иңтэз.

13. Урт лара илархэент: аңхэыс, бзырцэмуозен бара? Лара иралхэонт: избанзар дьргент Исыкунту, дахьышьтарцазгы сьздыруам хэа.

14. Абригьы хэаны, лышьтахька данынхьэхэ, Иисус дышгылоу, лбонт. Аха ылыздыруамызт Ари Иисус шиакү.

15. Иисус уи илеихэонт: аңхэыс, бзырцэмуозен? Бзышьтада? хэа. Ари абахчаазаө иакү цышьа, иалхэонт: ах, уара уакүзар Иара дьзгаз, дахьышьтөуцаз сахэ, сара дьзгонт Иара.

16. Иисус уи илеихэонт: Мариа! — дхьахэны лара Иара Уриа бизишэала иалхэонт: Раббуни! /ианагаонт Арцаөы/.

17. Иисус уи илеихэонт: Сара бсьдымкьыслан, избанзар Сара макьана Аб иахь схамлац: аха сашьцэа рахь бцаны ирахэ: Сара Саб иахь шэаргы ишэ-Абу иахь, Сы-Ицэа иахь шэаргы ишэы-Ицэоу иахь, сьшхало.

18. Мариа Магдалина даэны ацаөцэа иралхэонт, Ихакунту дшылбаз, абригьы Иара ишлеихэаз.

19. Ахулбьсеха, уи амчыбжь аңхьатэи амш азы, Ауриацэа ирьшэшэаны ацаөцэа ашэ аркны иахьрымаз, Иисус дааны рьгүданы иреихэонт: атынчра шэымазаант!

20. Абри хэаны инапкүеи ивареи дирбент. Ацаөцэа, Ихакунту даньрба, сибаргурьбент.

21. Иисус еңдареихэахт: атынчра шэымазаант! Сара саб шааишьтыз еиңш, шэаргы шэсышьтуент.

22. Абригьы иңэан дьтэхэаны урт иреихэонт: дшэыдышэкыла Аңсы-Цэа.

23. Азэыр игунахаракуа изанашэыжьуззар, изанажьуп: азэыр икувышэкылозар, икункылоуп.

24. Иисус данаанз Тома, жэаөаөык рахьтэ азэы, Еицз захьзыз, дыкамьзт.

25. Егьырт ацаөцэа уи иархэент: хара Ихакунту даабент хэа. Аха иара урт иреихэонт: Иара инапкүа ицэымакүа рьшьтакуа амысьмбаар, ацэымакүа ртыңкуа снацэала игуасымтар, иваратгы снапы цасымтар, хачашьа сьмам хэа.

26. Аамш рьшьтахь ацаөцэа, Томагьы дрыцны, аены икан. Иисус даант ашэкуа аркны ианыказ аамтазы: рьгүданыгьы дгыланы иңэент: атынчра шэымазаант!

27. Абри ашьтахь Тома иеихэонт: унацэа ааганы арахь Сара снапкүа урыхуаңш, уналгы сыданы Сара сьвара ицаца уегьхамцаөымхан, ухацаөха.

28. Тома атакс Уи иеихэонт: Сара Исыкунту, сара егьсы-Ицэоу!

29. Иисус уи иенхэонт: уара ихоуцент, Сара сахьубаз акынтэ. Бзабаала икоуп сзымбакуан схазцаз.

30. Ари ашэку наным, ирацэаны егырт ацъашьатэкуагы ирдеит Иисус ицаөцэа рѣацъха.

31. Арт ирызкны нануп, Иисус Анцэа Иѣа Христос шиаку, хашэцарц, уи ахацаралагы ацъстазаара Иара ихызала ишэы-мазаарц азы.

А@ажэиактэн ахы

1. Абри ашътахь Иисус ицаөцэа ркны дьрөагь дцэырцит Тивериадатэн амшын аѣы. Дцэырцит абас.

2. Симон Петреи, Еициз захьзыз Томеи, Галилеи Канатэн Нафанаили, Заваден иѣацэеи. Иара ицаөцэа даеа өыцъеи еицъкан.

3. Симон Петра урт иренхэонт: иъсызкра сцонт хэа. Харгьы хуццонт хэа иархэонт. Итыцны ашхуа иакутэент, аха уи ауыха акгы рзымкит.

4. Ашамтазы Иисус агаеа дыкугылан, аха ицаөцэа, Ари Иисус шиакуз, рыздыруамызт.

5. Иисус урт иренхэонт: аөызцэа, исфаша хэа акры шэы-мазар? Дара атакс Уи иархэонт: мап.

6. Иара урт иренхэонт: акацэ ашхуа арыѣарахь ала ишэыршэ, егышэкышт. Дара идыршэыи, аѣсыз рацэа ахьан-тара акынтэ, уи рызтыгомызт.

7. Убаскан Иисус бзиа иибоз атаөы Петра иенхэонт: Ари Ихакунту ноуп хэа. Симон Петра, Ари Ихакунту ноуп хэа аниаха, ишэцатэы даимѣацэаны /дыхтын азы/ амшын иеа-лаижьт.

8. Егырт ацаөцэа шхуала акацэ азна аѣсыз рхэазо назит. /Урт өышэка ра* ирзынаѣшуа адгьыл иацэыхарамкуан икан./

9. Урт анызхыц, ирбонт аѣырѣы еикуаѣѣа ишъцаны, аѣ-сыз уи иакунны. ачагьы.

10. Иисус урт иренхэонт: иаажэг аѣсыз уажэы шэара ишэ-кыз ркынтэ.

11. Симон Петра ашхуа дталан агаѣахь ицигент акацэ иъсыз дула итэны, хыцъхьазарала шэи өыиөажэи жэаха иназо: абас-как ирацэан, аха акацэ цымжэент.

12. Иисус урт иренхэонт: шэаан, ишэфа. Ари Ихакунту

*21:8. @ышэ ра — шэ-метрак ракара рыцарк'уент.

1/10 3/57

UNIVERSITY
OF MICHIGAN

Axy 1 m.